

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 18-19 maja 2014 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim w Wydziale Zamiejscowym w Opatówku Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi

**przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:
przewodniczący: prof. dr hab. Amadeusz Krause - członek PKA
członkowie:**

dr hab. Renata Stojcka - Zuber – członek PKA

dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA

Artur Gawryszewski – ekspert formalno-prawny

Maja Bednarzewska – przedstawiciel PSRP.

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym w Wydziale Zamiejscowym w Opatówku Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, prac etapowych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

Wydział Zamiejscowy w Opatówku uprawnienia do prowadzenia kształcenia na kierunku „pedagogika” na poziomie studiów pierwszego stopnia, uzyskał na mocy decyzji Nr DSW-3-4120/744/Rej.108/IW/04 Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 28 grudnia 2004 r. w 2006 r. Wydział Zamiejscowy w Opatówku realizuje strategię rozwoju, która zbliżona jest do strategii Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi i nawiązuje do polityki budowy wysokiej jakości kształcenia. Temu celowi służy koncepcja kształcenia obejmująca studia pierwszego stopnia uwzględniające potrzeby i możliwości lokalnego rynku pracy związane z analizowaniem i przewidywaniem potrzeb społecznych. Kształtowanie oferty edukacyjnej przebiega we współpracy z instytucjami państwowymi, gospodarczymi i społecznymi. Strategia rozwoju Uczelni – Wydziału Zamiejscowego w Opatówku zgodna jest z założeniami rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. W misję Uczelni wpisuje się cała działalność dydaktyczna i naukowa Wydziału Zamiejscowego w Opatówku.

Strategia WSIU – Wydziału Zamiejscowego w Opatówku, polega głównie na utrwalaniu pozycji Uczelni w połączeniu ze zwiększeniem oferty edukacyjnej. Osiąganie tego celu realizowane jest przez, dobór właściwej kadry dydaktycznej i utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia, planowe tworzenie nowych specjalności oraz wspieranie przedsiębiorczości studentów i absolwentów (Biuro Aktywizacji Zawodowej BAZA).

Misją Wyższej Szkoły Informatyki w Łodzi, Wydziału Zamiejscowego w Opatówku jest:

- kształcenie studentów,
- prowadzenie badań naukowych,
- rozwój kadry naukowej,
- oddziaływanie na społeczność lokalną, a zwłaszcza na młodzież i współpraca ze środowiskiem lokalnym,
- troska o osoby niepełnosprawne i zapewnienie im właściwych warunków kształcenia,
- kształcenie świadomości kultury fizycznej dla zdrowia i sprawności człowieka,

Strategia WSIU polega głównie na utrwalaniu pozycji Uczelni w połączeniu z zwiększeniem oferty edukacyjnej. Osiąganie tego celu realizowane jest przez:

- dobór właściwej kadry dydaktycznej i utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia;
- modernizację bazy dydaktycznej;
- planowe tworzenie kierunków studiów;
- wspieranie przedsiębiorczości studentów i absolwentów (Biuro Aktywizacji Zawodowej BAZA).

Misja i strategia rozwoju Kierunku Pedagogika w Wyższej Szkole Informatyki i Umiejętności – w Wydziale Zamiejscowym w Opatówku. W misję Uczelni wpisuje się cała działalność dydaktyczna i naukowa wydziału .

Kierunek Pedagogika jest prowadzony na poziomie studiów I stopnia. Celem kształcenia na kierunku jest przygotowanie kadr, które bezpośrednio pracują z dziećmi i młodzieżą, ale także z ludźmi w różnym wieku. Jednym z głównych celów działalności WSIU Wydział Zamiejscowy w Opatówku jest osiągnięcie dobrej pozycji na lokalnym rynku edukacyjnym poprzez wysoką jakość kształcenia. Dlatego oferta edukacyjna Wydziału obejmuje propozycje wynikające z zapotrzebowania regionu np. starzenie się społeczeństwa, opieka nad dzieckiem niechcianym. Umiejscowienie Pedagogiki w Wydziale Zamiejscowym w Opatówku ma swoje uzasadnienie w charakterze dyscypliny. Jej przedmiot umiejscowiony jest zarówno w teorii, jak i w praktyce społecznej. Ze względu na swój aplikacyjny charakter, związany z metodycznie prowadzoną interwencją wspomagającą rozwój jednostki i grup społecznych, wiedzę czerpie z nauk społecznych i psychologicznych.

Koncepcja kształcenia na kierunku nie jest ani innowacyjna, ani zróżnicowana. Uczelnia ma trudności z rekrutacją na kierunek pedagogika. W obecnym roku akademickim nie udało się jej zrekrutować studentów na pierwszy rok studiów. Zmniejsza się też ilość realizowanych specjalności. W roku akademickim 2011/2012 studenci mieli możliwość wyboru trzech specjalności. Były to: Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z promocją zdrowia. W roku 2012/2013 były to już tylko specjalności Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z gerontologią. Za próbę aktualizacji oferty kształcenia należy uznać połączenie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej z gerontologią.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Zewnątrzni i wewnątrzni interesariusze w niewielkim stopniu brali udział w tworzeniu wydziałowej koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. Studenci na spotkaniu nie potwierdzali swego udziału w tych pracach. Rola nauczycieli ograniczyła się natomiast do pisania sylabusów. Według udzielonych nam informacji koncepcja kształcenia została przygotowana przez macierzystą Uczelnię w Łodzi.

Komentarz:

- *Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki.*
- *Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju.*
- *Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.*

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

1) Koncepcja kształcenia dla kierunku jest dobrze powiązana z misją i strategią uczelni i wydziału. Oferta kształcenia nie jest rozwijana ze względu na malejące zainteresowania proponowanym kierunkiem studiów.

2) Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni w niewielkim stopniu brali udział w przygotowaniu koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. Według uzyskanych informacji na spotkaniu z kadrą koncepcja ta została przygotowana na łódzkim wydziale Uczelni.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188). Proces dyplomowania został określony w Regulaminie studiów. Modyfikacja procedury dyplomowania nastąpiła Uchwałą Rady Wydziału z dnia 22 lutego 2012 r.

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Wydział Zamiejscowy w Opatówku Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi na ocenianym kierunku Pedagogika, na stopniu I zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Przyjęte efekty kształcenia wpisują się w misję Uczelni i są zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku pedagogika. Senat Uczelni (Uchwała WSiU z dnia 25.06.2012 w sprawie zatwierdzenia planów studiów oraz macierzy z efektami kształcenia zgodnie z wytycznymi Krajowych Ram Kwalifikacji) zatwierdził efekty kształcenia dla kierunku pedagogika I i II stopniów lokując ją w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, profil ogólnoakademicki. Warto jednak zauważyć, iż Uczelnia/Jednostka nie przyjęła wzorcowych

efektów kształcenia zgodnych z Rozporządzeniem MNiSW z dn. 4 listopada 2011 roku w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521). W załączniku 7 do Raportu Samooceny Uczelnia/Jednostka pisze: „Dla modułów przedmiotów podstawowych przyjęto na Kierunku Pedagogika zmodyfikowane wzorcowe efekty kształcenia dla studiów pierwszego stopnia – profil ogólnoakademicki. Na ich podstawie opracowano własne efekty kształcenia, modyfikując w pewnych zakresach wzorcowe i dopisując własne (...)”. W przyjętych przez Uczelnię efektach m.in. w kategorii wiedza istnieje 21 efektów (K_W21), w umiejętnościach 15 efektów (K_U15), a w kategorii kompetencje społeczne 10 (K_K10). Zatem dopisane m.in.: K_W20 „zna podstawowe pojęcia i mechanizmy prospołeczne związane ze zdrowiem i jego ochroną oraz zasady promocji zdrowia i zdrowego trybu życia”, K_W21 „zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, ma podstawową wiedzę dotyczącą wykorzystania technologii informacyjnej w pedagogice oraz w innych obszarach aktywności zawodowej”, K_K10 „potrafi odpowiednio określić priorytety w odniesieniu do przyszłego zawodu, myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy”. Pojawiają się także zmodyfikowane efekty wzorcowe np. K_W16 „ma elementarną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w różnych obszarach działalności pedagogicznej; zna teoretyczne podstawy działań interwencyjnych wobec jednostek i grup społecznych” Warto zauważyć, co należy uznać na błąd, że Uczelnia niektóre efekty kształcenia lokuje w obszarach innych niż przyjęła oraz innych niż ministerialne – wzorcowe. WSiU deklaruje, że umocowała efekty kształcenia w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, a efekt K_W20 lokuje w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej M1_W04; M1_W06 (patrz Rozporządzenie MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych Dz. U. Nr 179, poz. 1065). Natomiast efekt K_W21 w obszarze nauk społecznych, humanistycznych i technicznych - H1A_W08; S1A_W10; T1A_W09. Zaś przy efekcie kierunkowym K_W17 widnieją następujące symbole efektów obszarowych: H1A_W09; S1A_W07; P1A_W09 (obszar nauk przyrodniczych). Ponadto efekt K_K02 wpisano w określony efekt obszarowy - H1A_K01, a wzorcowe efekty to wykluczają. Należy także zauważyć, iż efekty zaprezentowane w WZ w Opatówku winny być identyczne, jak w Jednostce macierzystej w Łodzi, gdyż zostały przyjęte przez Senat tej Uczelni. W niektórych miejscach jednak się różnią K_W17, K_W18 w Łodzi znajdują się efekty obszarowe, a w WZ w Opatówku już obszarowe efekty się nie pojawiają.

Dokonano odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych w zakresie deskryptorów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Jak wyżej wspomniano niektóre efekty kształcenia przypisano obszarowi nauk społecznych i humanistycznych niezgodnie z efektami wzorcowymi, a tym samym też z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520). Istotnym jest jednak i wpływającym na poszczególne elementy składowe i determinującym wszelkie poczynania w obrębie kształcenia na kierunku pedagogika jest fakt przyjęcia przez Uczelnię nieprawidłowych efektów kształcenia w kontekście efektów wzorcowych. Taki krok Uczelni jest niezgodny z art. 11 ust. 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym Dz.U. 2005 nr 164 poz. 1365 [„2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, może prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zgodnie z: 1) wzorcowym opisem efektów kształcenia dla kierunku i poziomu kształcenia określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 (...)]. Jednostka/Uczelnia nie posiadająca pełnych uprawnień akademickich zobowiązana jest do konstruowania programu kształcenia z wykorzystaniem jedynie efektów wzorcowych, tym bardziej jeśli wskazuje jako profil kształcenia - profil ogólnoakademicki

W Uczelni obowiązują także efekty tzw. specjalnościowe dla poszczególnych realizowanych specjalności, np. Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna – efekt specjalnościowy 05P1A_EWPW01 „zna elementarną terminologię używaną w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej i rozumie jej źródła”; Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z gerontologią – efekt 05P1A_OWzGU01 „potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk pedagogicznych i społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej i pomocowej; formułuje i uzasadnia własne opinie na ich temat; różnicuje zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne”; Edukacja obronna i bezpieczeństwo państwa – efekt 05P1A_EOBPK01 „jest przygotowany do aktywnego uczestniczenia w grupach (zespołach) i organizacjach, realizujących cele społeczne, polityczne, gospodarcze i obywatelskie”; Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z promocją zdrowia – efekt 05P1A_OWPZW03 „ma elementarną wiedzę o procesie oraz organizacji opieki jako działania społecznego; wiedza ta jest zorientowana jest na zastosowania praktyczne w odniesieniu do różnych etapów życia człowieka”.

Warto zauważyć, iż brak w efektach specjalnościowych odniesienia do efektów kierunkowych i obszarowych.

W sylabusach do przedmiotu nazywanych w WZ w Opatówku WSiU w Łodzi sylabusami KRK/ECTS funkcjonują w module przedmiotów podstawowych i module pracy dyplomowej kierunkowe efekty kształcenia bez odniesienia do efektów obszarowych. Natomiast w sylabusach do innych modułów znajdują się tylko efekty specjalnościowe bez odniesienia do kierunkowych oraz obszarowych.

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż Uczelnia i funkcjonujący w jej obrębie Wydział Zamiejscowy w Opatówku nie do końca wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna I stopień do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Wynika to z analizy dokumentów udostępnionych przez Uczelnię - matryce efektów kształcenia, treść sylabusów opracowanych do poszczególnych przedmiotów. W programie studiów nie zauważono ani przedmiotu, ani treści, które mogłyby realizować efekty z zakresu „bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie” (Rozporządzenie z dn. 17 stycznia 2012 r.). W wielu też przypadkach studenci realizują praktyki studenckie w placówkach niezgodnych z nadawanymi kwalifikacjami (Dom Pomocy Społecznej, czy Zakład Aktywności Zawodowej nr albumu studentki 19912). Część studentów, co wynika z analizy Dzienników praktyk nie realizowała postanowień i wytycznych zgodnych z Rozporządzeniem dotyczącym profesji nauczyciela, gdzie realizując praktykę powinno się kształcić własne kompetencje dydaktycznie poprzez m.in.: „organizację i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze”. Otóż część studentów specjalności ewip (np. nr albumu 22210, 24477, 19912, i in) nie prowadziła wymaganych zajęć lekcyjnych, m.in. w szkole. Identyczna uwaga dotyczy wcześniejszych programów kształcenia (rozpoczynających od r. ak. 2011/2012), które wciąż obowiązują na III roku kształcenia – studia niestacjonarne na kierunku pedagogika w WZ w Opatówku WSiU. Należy stwierdzić ich połowiczną zgodność ze standardami kształcenia obowiązującymi przed wejściem w życie Krajowych Ram Kwalifikacji.

Dla prowadzonych specjalności w formule KRK realizowanych na kierunku pedagogika opracowano matryce pokrycia kierunkowych efektów kształcenia. Sporządzone matryce efektów przyporządkowują efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wszystkim przedmiotom kształcenia z zakresu modułów przedmiotów podstawowych, modułu pracy dyplomowej, modułu praktyk, modułu

przedmiotów uzupełniających kształcenie. Przedmioty wchodzące w skład wymienionych modułów pokrywają wszystkie efekty kierunkowe. Warto wskazać, iż wszystkie efekty (nawet te dopisane) posiadają pokrycie, lecz uwiadamia się znaczna różnorodność w ich natężeniu. Przykładowo efekt K_W05 (I stopień) pokryty jest w liczbie 11 razy, tak samo jak efekt K_U06. Natomiast K_K09 pokryty jest tylko przez 1 przedmiot, a K_K10, K_W20 pokrywają dwa przedmioty. Wydział opracował także matryce efektów specjalnościowych i ich pokrycia przez przedmioty z poszczególnych modułów specjalnościowych – edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z gerontologią. Samą inicjatywę opracowania matrycy tzw. specjalnościowej należy ocenić pozytywnie, lecz jak wynika z analizy matryc przedmioty z modułów specjalnościowych nie pokrywają wszystkich opracowanych przez Wydział efektów specjalnościowych. Wiele efektów na obydwu specjalnościach nie są pokryte. Zwłaszcza dotyczy to specjalności Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, np. – efekt 05P1A_EWPW02 „zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne we wczesnej edukacji, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania”; 05P1A_EWPW04, 05P1A_EWPW05, 05P1A_EWPW06, 05P1A_EWPW04, 05P1A_EWPU01, 05P1A_EWPU12, 05P1A_EWPK01. Wobec powyższego należy zadać pytanie o sens ich tworzenia.

Uczelnia nie opracowała jednak, ani w matrycy ani nie uwzględniła w sylabusach nasilenia pokrycia efektów kształcenia.

W kontekście nierealizowania wzorcowych efektów kształcenia należy wskazać również na konieczność dokonania korekty matryc, co pociąga za sobą korektę wszystkich sylabusów, które zawierają inne efekty kształcenia niż wzorcowe dla kierunku pedagogika.

Biorąc pod uwagę wskazane wyżej kwestie nie można uznać, iż istnieje spójność kierunkowych i specjalnościowych efektów kształcenia, zwłaszcza w sytuacji, gdy efekty specjalnościowe realizują inne niż wzorcowe efekty kształcenia. Należy wskazać, że WZ w Opatówku w żadnym dokumencie nie pokazuje i nie zatwierdza oficjalnie efektów specjalnościowych, oprócz podania ich w sylabusach i w Raporcie samooceny (zał. 7 Raportu). Tym samym trudno jednoznacznie odnieść się do możliwości osiągnięcia przez studenta niniejszych efektów kształcenia przyjętych przez opatowski Wydział WSiU poprzez realizację poszczególnych przedmiotów, czy też grup przedmiotów oraz praktyk zawodowych.

Z analizy dokumentacji wynika, że w tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika (m.in. opiniowanie, czy konsultacje dotyczące efektów kształcenia), nie brali udziału ani interesariusze wewnętrzni – studenci, ani interesariusze zewnętrzni. Nie

nawiązano także z nimi współpracy w zakresie monitorowania i ewaluacji realizowanego procesu kształcenia.

Efekty kształcenia, jak i sylabusy przedmiotowe są dostępne w formie papierowej na Wydziale w dziekanacie, jak i zamieszczone są on-line w Wirtualnym Dziekanacie (strona internetowa Uczelni www.wsinf.edu.pl).

- 2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Wyższa Szkoła Informatyki i Umiejętności w Łodzi a w jej obrębie Wydział Zamiejscowy w Opatówku na wizytowanym kierunku Pedagogika zatwierdziła Uchwałą Senatu efekty kształcenia do profilu ogólnoakademickiego w zakresie deskryptorów: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Uczelnia nie przyjęła jednak obligatoryjnych dla Niej wzorcowych efektów kształcenia wynikających z dokumentu z dnia 4 listopada 2011 r. Uczelnia przyjęła większą ilość efektów niż lista ministerialna, co skutkuje tym, iż dołączenie do realizacji efektów tzw. zmodyfikowanych i dopisanych, wydaje się niezrozumiałe. Jednak efekty wzorcowe poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów/modułów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne. Tego samego jednak nie można powiedzieć o efektach specjalnościowych, gdyż nie wszystkie, jak wskazano wyżej zostały pokryte przez przedmioty specjalnościowe, ani przez przedmioty z innego modułu. Z uwagi jednak na konieczność gruntownej korekty całego programu kształcenia, z wyłączeniem wszystkich efektów poza wzorcowymi, nie można sformułować pozytywnej oceny dotyczącej czytelności efektów kształcenia w programie studiów na kierunku pedagogika, studia I stopnia oraz ich sprawdzalności.

- 3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Podczas wizytacji programowej w Wydziale Zamiejscowym w Opatówku WSIiU w Łodzi na kierunku pedagogika poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów).

Jednym z istotnych wymienionych wyżej elementów dokumentacji są suplementy do dyplomu, które poddano analizie. W Uczelni opracowane są suplementy dla specjalności

edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne, edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, pedagogika w zakresie pracy socjalnej i opiekuńczej. Brak jednak suplementów dla innych realizowanych w Opatówku specjalności, co należy ocenić negatywnie. Podczas wizytacji na Wydziale otrzymano informację, że będą opracowane po zakończeniu cyklu kształcenia danej specjalności. Zauważano, że w suplementach nie uwzględniono w nich ważnych, a wręcz koniecznych i wymaganych informacji. Wszak informacja o miejscach przebytych praktykach znajduje się w „pkt. VI. Dodatkowe informacje”, lecz bez wątplenia należałoby w tym punkcie wskazać ilość godzinową odbytych praktyk. W suplementie do dyplomu specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne czytamy, że absolwent posiada uprawnienia pedagogiczne. Według ZO Uczelnia nie nadaje uprawnień pedagogicznych, gdyż przede wszystkim nie realizuje praktyk pedagogicznych. Są one powiązane ze specjalnością, ale nie z kierunkiem, na pewno już nie mają one charakteru pedagogicznego (przykład nr albumu 24161 – realizowana praktyka m.in. w Gminnym Ośrodku Kultury w Brzezinach, w Urzędzie Gminy w Brzezinach, inny przykład nr albumu 25255 – realizowana praktyka m.in. w Zakład Karny w Kaliszu, Dom Pomocy Społecznej, Biuro Ochrony „Black Angel”, Komenda PSP w Ostrowie Wlkp.). [patrz: Rozporządzenie MEN z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli... Dz. U. Nr 50, poz. 400; - §1.3. przygotowanie pedagogiczne – „należy przez to rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną – w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin”].]

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia (nazywane różnie w sylabusach - „Formy sprawdzania efektów kształcenia”, bądź też „Formy i kryteria oceniania efektów kształcenia”) zaprezentowano w opracowanych sylabusach przedmiotowych, określanych w Uczelni sylabusów KRK/ECTS. W dokumentacji Wydziału w Opatówku brak jest jednak wielu sylabusów do przedmiotów realizowanych na określonych specjalnościach. Znajdują się wszystkie w zestawie sylabusów w Jednostce macierzystej w Łodzi. Jak wyjaśniono podczas wizytacji niniejszych sylabusów nie ma na chwilę obecną w dokumentacji Wydziału w Opatówku, bo będą przygotowywane przed rokiem akademickim, w którym dany przedmiot będzie realizowany. Jest to zadziwiające, gdyż przez rozpoczęciem cyklu kształcenia komplet sylabusów powinien znajdować się w dokumentacji Wydziału. Zadać zatem należy pytanie, w jaki sposób Wydział opracował macierze, skoro nie posiada wszystkich sylabusów? Informacje na temat stosowanego na wizytowanym kierunku systemu oceny efektów kształcenia, jak wyżej wskazano znajdują się tylko w niektórych sylabusach, które w formie

papierowej znajdują się w wydziałowym dziekanacie, jak i zamieszczone są on-line w Wirtualnym Dziekanacie (strona internetowa Uczelni www.wsinf.edu.pl . W części sylabusów pomimo wskazanego podpunktu sprawdzania efektów, takowe sprawdzanie, czy ocena nie pojawiają się. Jeżeli już są, to nie odnoszą się do konkretnych efektów kształcenia, co powoduje, iż trudno ustalić w jaki sposób weryfikujemy określony efekt kształcenia. Takie sytuacje pojawiają się np. w przedmiotach: teoretyczne podstawy kształcenia, teoretyczne podstawy wychowania, w sylabusie do przedmiotu Psychologia ogólna, gdzie brak informacji o formie sprawdzenia, czy weryfikacji efektu z zakresu kompetencji społecznych, mimo, że został w sylabusie zaproponowany. Podobna sytuacja ma miejsce w sylabusie Psychologia społeczna, gdzie założono efekty kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznej. Natomiast prowadząca w podpunkcie „Formy sprawdzania efektów kształcenia” podaje: „Kolokwium w formie testu sprawdzającego wiedzę”. W sylabusie do przedmiotu Technologia informacyjna założono efekty K_W21, K_U04, K_U05, K_U15, K_K01. W podpunkcie „Formy i kryteria oceniania efektów kształcenia” autor podaje, że „sprawdzeniu podlegać będą przede wszystkim umiejętności praktyczne K_U18, ale także teoretyczne (w tym K_W25, K_W23) oraz społeczne.” Jak widać zupełnie inne efekty założono, a inne autor chce weryfikować. Podobna sytuacja pojawia się w sylabusie do przedmiotu Wychowanie fizyczne, gdzie założono efekty K_W20, K_U15, K_K09. Natomiast dalej czytamy „Efekty kształcenia dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych K_W06, K_W07, K_W09, K_W16, K_W27, K_U05, K_U06, K_K01, K_K07, K_K09 będą oceniane podczas udziału w zajęciach, osiągane postępy w swojej sprawności fizycznej (...)”. Inne efekty założone, a inne poddane ocenie, przy czym warto zauważyć, iż autor podaje efekt K_W27, którego brak w przyjętym przez Uczelnię zestawie efektów.

Jasno należy stwierdzić, iż w istniejących sylabusach podane są formy oceny, lecz nie odnoszą się one bezpośrednio ani do poszczególnych treści zajęć, a tym bardziej do efektów kształcenia. Przykładowo w sylabusie do przedmiotu Metody badań pedagogicznych czytamy w podpunkcie Formy sprawdzania efektów kształcenia „Test wiadomości zdobytych w trakcie wykładu i ćwiczeń. Efekty kształcenia będą oceniane poprzez test sprawdzający wiedzę i umiejętność operowania nią jako: 1) dostateczne – ocena dostateczna przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu w granicach 51-59 %. 2) więcej niż dostateczne (ocena dostateczny +) 60-69%. 3) dobre (ocena dobra) 70-79%. 4) więcej niż dobre (ocena dobry +) 80-89%. 5) bardzo dobre (ocena bardzo dobry) 90-100%.; Ocena umiejętności praktycznych poprzez samodzielne budowanie narzędzi badawczych. Efekty kształcenia będą oceniane poprzez: 1) Opracowanie własnego projektu narzędzia diagnostycznego (przy

spełnieniu 90 do 100% kryteriów poprawności – ocena bardzo dobra do 60% dla oceny dostatecznej); 2) Grupowe projektowanie wzorcowego narzędzia badawczego – efekty kształcenia będą oceniane procentowo – dla poszczególnych studentów od 20 do 50% udziału w tworzeniu projektu.; Efekty kształcenia integrujące wiedzę umiejętności i kompetencje społeczne będą oceniane sumarycznie za: test sprawdzający, przygotowanie własnego projektu narzędzia oraz udział w projektowaniu zbiorowym.”

Sposobami weryfikacji/oceny zamieszczonymi w sylabusach są m.in.: aktywność na zajęciach, test, kolokwium, egzamin, prowadzenie szerokiej dyskusji w trakcie ćwiczeń, opracowanie konspektów i referatów problemowych, gry i zabawy, scenki, elementy dramy, metody asymilacji wiedzy, itd. Gdyby Uczelnia przyjęła obligatoryjne dla Niej wzorcowe efekty kształcenia, to istniałaby możliwość weryfikacji założonych przez prowadzącego zajęcia efektów kształcenia. W zaistniałej jednak sytuacji brak jest takiej możliwości. Należy też zauważyć, iż jednostkowych sylabusach pojawiają się metody weryfikacji efektów kształcenia poprzez obecność czy udział na/w zajęciach, jako jeden z komponentów weryfikacji efektów kształcenia, np.: Biomedyczne podstawy rozwoju człowieka, Historia wychowania i myśli pedagogicznej, Teoretyczne podstawy pracy opiekuńczo-wychowawczej, Promowanie zdrowia. Otóż frekwencja, obecność, czy ewentualna nieobecność na zajęciach nie powinna i nie może jakkolwiek stanowić kryterium osiągnięcia, czy nie osiągnięcia określonych efektów kształcenia.

W omawianym obszarze poproszono podczas wizytacji o dostarczenie tzw. prac etapowych studentów (np. testy, kolokwia, prace pisemne). ZO otrzymał prace etapowe z kilku zaledwie zrealizowanych przedmiotów. Analizowane prace nie były zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych.

Zespół Oceniający poddał oglądowi dostarczone w znacznej ilości protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń. Nie budzą one większych zastrzeżeń. Są kompletne i opracowane rzetelnie ze zróżnicowanymi ocenami z poszczególnych przedmiotów, dając perspektywę weryfikacji stopnia realizacji efektów kształcenia, gdyby były przyjęte właściwe i zgodne z wzorcowymi (przykładowe protokoły z przedmiotów: kontrola medyczna i pierwsza pomoc, edukacja środowiskowa z metodyką, warsztaty kompetencji komunikacyjnych, uzależnienie jako problem bezpieczeństwa publicznego, projektowanie w działaniu społecznym, i in.).

Kolejnym, a zarazem końcowym weryfikatorem wszystkich efektów kształcenia jest proces dyplomowania. W WZ w Opatówku WSiU w Łodzi obowiązują dwie procedury dyplomowania. Studenci, którzy kończą studia w roku 2014 realizują proces dyplomowania,

zakończony tylko egzaminem dyplomowym. O tej procedurze niżej. Natomiast dla studentów niższych roczników (według Regulaminu Studiów przyjętym zarządzeniem Rektora WSI w Łodzi z dnia 17.06.2008 r.) egzamin licencjacki składa się z dwóch części - teoretycznej (forma testowa, sprawdzian wiedzy z zakresu programu studiów) oraz praktycznej (sprawdzian umiejętności zdobytych w czasie studiów - własne rozwiązanie metodyczne konkretnego zadania dydaktycznego lub wychowawczego – projekt). Należy stwierdzić, że wskazana procedura nie była realizowana poprawnie, czego skutkiem jest bardzo niski poziom przygotowywanych przez studentów projektów (patrz zał. 4). Natomiast pierwsza procedura zasygnalizowana wyżej, dotycząca procesu dyplomowania określona jest zarówno w Regulaminie Studiów (Zarządzenie Rektora Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi z dnia 25.04.2012 w sprawie regulaminu studiów), jak i w Regulaminie procesu dyplomowania stanowiącym załącznik do Uchwały Rady Wydziału z dnia 17.06.2013 r. z późniejszymi zmianami (27.01.2014). Procedura ta wskazuje obowiązek przygotowania pracy dyplomowej i jej obronę przed komisją egzaminacyjną. Zgodnie z tą procedurą prace dyplomowe będą przygotowywać studenci obecnego II roku. Wskazane Regulaminy określają szereg kwestii związanych z procesem dyplomowania, m.in.: podjęcie tematu pracy dyplomowej i realizacja seminarium dyplomowego, przebieg realizacji i wykonanie pracy dyplomowej, złożenie pracy dyplomowej, ocena pracy dyplomowej, i in. W § 3 Regulaminu czytamy m.in.: „4. Propozycje tematów prac dyplomowych przedstawiane są Wydziałowej Komisji Opiniującej [której kompetencje nie są znane – S.P.]; 5. Rada Wydziału zatwierdza ostateczną listę tematów prac dyplomowych jak również promotorów.” W dokumentacji przedstawionej ZO podczas wizytacji niniejsze zapisy nie znalazły potwierdzenia, gdyż brak było wszelkich protokołów, czy też informacji z Rady Wydziału, o takich decyzjach. W § 4 „2. Warunkiem podjęcia realizacji tematu pracy przez studenta jest: a) brak wszelkich zobowiązań finansowych wobec Uczelni, b) co najmniej warunkowa rejestracja na następny semestr. (...) 4. Celem seminarium dyplomowego jest pomoc w realizacji pracy dyplomowej i kontrola postępów w kolejnych fazach jej powstawania. W trakcie prowadzonego seminarium dyplomant powinien pozyskać wiedzę na temat: a) zasad pisania pracy dyplomowej, b) dokumentowania wyników swojej pracy, c) odwoływania się do literatury i innych źródeł, d) sposobów prezentacji wyników swojej pracy i poddawania ich publicznej dyskusji.” W załączniku 1 do Regulaminu czytamy: „II. Egzamin dyplomowy; 1. Obrona pracy dyplomowej: - Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, zdawanym przed Komisją, w skład której wchodzi: Przewodniczący Komisji którym jest Dziekan (Prodziekan) lub samodzielny pracownik naukowy wyznaczony przez Dziekana, Promotor pracy,

Recenzent pracy.; - Pytania egzaminacyjne zadają członkowie Komisji. - Pytania egzaminacyjne powinny być przynajmniej trzy, z pracy dyplomowej i egzaminacyjne z toku studiów Dopuszcza się możliwość zadawania pytań dodatkowych.”

W celu weryfikacji samodzielności napisanej pracy licencjackiej wprowadzono w łódzkiej Uczelni i jego Wydziałach Zamiejscowych na kierunku pedagogika system Plagiat. Brak informacji o informowaniu promotora pracy o wynikach pracy systemu. Przede wszystkim jednak brak jest konkretów w obszarze kryteriów oceny pracy w systemie. Dotyczy to np. ewentualnych przedziałów zapożyczeń wyrażonych w procentach, itd. Zapis o systemie sprawdzającym prace studentów znajduje się w § 6.2. Regulaminu procesu dyplomowania – „Student przedstawia promotorowi wersję elektroniczną pracy, która podlega sprawdzeniu systemem PLAGIAT (min. 25% prac dyplomowych), po sprawdzeniu pracy promotor wydaje zgodę na druk pracy.”

W dokumentacji Wydziału w Opatówku brak jest sylabusów do przedmiotów wchodzących w skład modułu praca dyplomowa (I stopień st. niestacjonarne): konwersatorium dyplomowe (sem. V, VI – 27 godz. dydaktycznych) realizowane w bezpośrednim kontakcie ze studentami oraz praca samodzielna studenta (sem. V, VI – 153 godz.); przygotowanie pracy dyplomowej (sem. V, VI – praca samodzielna studentów 300 godzin). W sylabusie (znajdującym się w zestawie Jednostki macierzystej w Łodzi) do konwersatorium dyplomowego czytamy: „Poziom osiągnięcia postulowanych efektów kształcenia będzie oceniany na podstawie samodzielnie przygotowanego przez studenta projektu badawczego, sposobu jego realizacji i opisu w postaci tekstu pracy dyplomowej, które weryfikują wiedzę W03, W12, W13, W21, umiejętności U01, U02, U04, U05, U06, U08, U09, U10, U14 oraz kompetencje społeczne K01, K06 i K08” .

Trzeba też zasygnalizować usterki wpływające na to, że nie można do końca proces dyplomowania ocenić właściwie. Mianowicie podczas analizy losowo wybranych prac licencjackich oprócz wyżej wskazanych nieprawidłowości, zauważono w niektórych przypadkach, np. zawyżone oceny prac wystawiane przez osoby oceniające, czy też recenzje nieoceniające, lakoniczne ze zdawkowymi określeniami, a przede wszystkim wiele z analizowanych prac i ich tytuły nie mieszczą się w dyscyplinie pedagogika, albo ich powiązanie w pedagogicznymi treściami jest niewielki. Część prac kształtuje się na niskim, bądź bardzo niskim poziomie merytorycznym z niedostatecznym przeglądem literatury przedmiotu i licznymi błędami z zakresu metodologii badań naukowych.

Dokonano również analizy skali i przyczyn odsiewu studentów na kierunku pedagogika studia niestacjonarne I stopnia za r. ak. 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014.

Rok akademicki		2010/2011			2011/2012			2012/2013			2013/2014		
		I r	II r	IIIr	Ir	II r	IIIr	Ir	IIr	IIIr	Ir	IIr	IIIr
Rezygnacje		11	9	3	11	4	2	6	2	3	-	-	-
Skreślenia	czesne	7	3	-	2	3	-	1	1	2	-	-	5
	niepodjęcie studiów	6	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	niezaliczenie semestru	-	1	4	-	-	1	-	-	5	-	-	3
	Inne	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Ogółem		24	15	8	14	7	3	7	3	11	-	-	8

Warto zauważyć, iż przyczyny odsiewu studentów kierunku pedagogika są zróżnicowane. Pojawiając się skreślenia z powodu nieuiszczenia czesnego, niepodjęcia studiów, rezygnacji, czy też skreślenie w powodu braku postępu w nauce - niezaliczenie semestru.

Wydział Zamiejscowy w Opatówku WSIiU w Łodzi na kierunku pedagogika prowadzi studia w sposób tradycyjny, nie wykorzystując kształcenia na odległość w formie e-learningowej.

- 4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Monitorowanie losów absolwentów odbywa się na podstawie Regulaminu monitorowania karier zawodowych Absolwentów Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi, który został wprowadzony zarządzeniem Rektora z dnia 30 maja 2012 r. Należy stwierdzić, iż WSIiU w Łodzi, a w jej strukturach Wydział Zamiejscowy w Opatówku czyni kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy, lecz trudno uzyskane wyniki wykorzystać w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz doskonaleniu efektów kształcenia, gdyż pytania w kwestionariuszu skierowanym do absolwentów, w niewielkiej ilości dotyczą procesu kształcenia. Pytania zawarte w narzędziu badawczym przede wszystkim dotyczy kariery zawodowej absolwenta.

Wszelkimi kwestiami związanymi z badaniem i monitorowaniem losów absolwentów na rynku pracy jest Akademickie Biuro Karier „Baza”. Na Uczelni opracowany jest program badania losów absolwentów uwzględniający: metodykę zbierania danych, określający

narzędzia badawcze i szczegółowe cele badania. Monitorowanie losów absolwentów odbywa się metoda panelową, pozwalającą na uchwycenie dynamiki zmian, karier zawodowych absolwentów. W etapie pierwszym studenci wyrażają zgodę na przetwarzanie danych osobowych w trakcie studiów oraz wypełniają kwestionariusz osobowy przy karcie obiegowej po zakończeniu studiów, podając aktualną sytuację zawodową lub plany na najbliższą przyszłość. Narzędziem badawczym jest kwestionariusz w formie papierowej. W drugim etapie następuje określenie sytuacji zawodowej absolwenta na rynku pracy po: sześciu miesiącach (6-mcy) od zakończenia studiów, trzech latach (trzy lata) od zakończenia studiów, pięciu latach (5 lat) od zakończenia studiów. Kwestionariusz wysyłany jest do absolwenta, który wyraził zgodę. Badanie prowadzone jest metodą CAWI – zindywidualizowany link do ankiety drogą elektroniczną w oparciu o wcześniej przygotowaną listę adresów e-mailowych uzyskanych z ankiet zgromadzonych w 1 etapie badania. Badaniami objęci są zarówno absolwenci studiów licencjackich jak i magisterskich. Kwestionariusz ankiety przeznaczony do monitorowania losów absolwentów zmienia się wraz z edycjami badań. Pytania pogrupowane są w kilka obszarów tematycznie - modułowych i obejmują: przebieg studiów i ich ocena; czas trwania studiów, dalsze kształcenie i pozyskiwanie kwalifikacji; wejście na rynek pracy; praca zawodowa; pytania dodatkowe (przyczyna wyboru studiów, zakres wsparcia od pracodawcy). Uczelnia podaje, że dużym utrudnieniem w wykonaniu zadania związanego z badaniem losów absolwenta jest brak możliwości prawnej wyegzekwowania od nich zwrotnej informacji. Warto zauważyć, iż dokumentacji Uczelni znajduje się szereg dokumentów związanych z faktycznym badaniem losów absolwentów. Chodzi m.in. o Sprawozdania z przeprowadzonych badań oraz o „Analizę danych uzyskanych z Ankiety Wstępnych Monitoringu Karier Zawodowych Absolwentów WSIiU na kierunku pedagogika” w roku 2011/2012, 2012/2013 i ich porównanie we wszystkich oddziałach Uczelni (Łódź, Bydgoszcz, Opatówek) oraz dla każdego wydziału osobno. Zestawienia są zaprezentowane w formie graficznej na wykresach z analizą danych tam zamieszczonych. Należy jednak stwierdzić, że przygotowane do monitorowania absolwentów narzędzie – kwestionariusz ankiety, nie będzie miało wpływu na ewaluację procesu kształcenia. Zaledwie 2 z 20 pytań w minimalnym stopniu odnoszą się do oceny kształcenia prowadzonego w Uczelni i nie mogą mieć większego przełożenia na ewaluację procesu kształcenia, (pyt. 19. Jak oceniasz przydatność wiedzy nabytej w trakcie studiów w WSIiU?; pyt. 20. Jak oceniasz przydatność umiejętności praktycznych nabytych w trakcie studiów w WSIiU?).

Załącznik ocena prac etapowych i dyplomowych

Ocena dostarczonych prac etapowych wskazuje częściowo na poprawność weryfikacji efektów kształcenia (jeden przedmiot), oraz na pewne problemy z weryfikacją umiejętności i kompetencji społecznych (drugi przedmiot). Ze względu na małą ilość przedstawionych prac trudno o ocenę ich skuteczności w weryfikacji efektów kształcenia.

Oceniono 15 prac dyplomowych. Trzy prace oceniono niedostatecznie (dwie z nich uznano za niepedagogiczne). W czterech przypadkach wskazano na istotne zawyżenie ocen. Należy przy tym podkreślić, iż studenci zgodnie z dotychczas obowiązującym prawem nie pisali prac dyplomowych tylko przygotowywali projekty dyplomowe. Różniły się one istotnie jakościowo od prac dyplomowych pisanych zgodnie ze akademickimi standardami. Studenci oceni przygotowując zgodnie z prawem już prace dyplomowe.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział Zamiejscowy w Opatówku Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi na ocenianym kierunku Pedagogika, na I stopniu kształcenia zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Uczelnia nie przyjęła wzorcowych efektów kształcenia zgodnych z Rozporządzeniem MNiSW z dn. 4 listopada 2011 roku w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521). Na ich podstawie opracowano własne efekty kształcenia, modyfikując w pewnych zakresach wzorcowe i dopisując własne. W przyjętych kierunkowych efektach kształcenia znajduje się, oprócz odniesienia do obszaru nauk humanistycznych, społecznych, również odniesienia do obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, a także nauk technicznych, nauk przyrodniczych.

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż WZ w Opatówku do końca nie wypełniła warunku dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna I stopień do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. W programie studiów nie zauważono ani przedmiotu, ani treści, które mogłyby realizować efekty z zakresu „bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, do pracy w których uzyskuje przygotowanie” (Rozporządzenie z dn. 17 stycznia 2012 r.). W niektórych też przypadkach studenci realizują praktyki studenckie w placówkach niezgodnych z nadawanymi kwalifikacjami (np. Dom Pomocy Społecznej, czy Zakład Aktywności Zawodowej). Część studentów, co wynika z analizy Dzienniczków praktyk nie realizowała postanowień i wytycznych zgodnych ze stosownym Rozporządzeniem. Nie prowadzili oni wymaganych zajęć lekcyjnych, m.in. w

szkole. Identyczna uwaga dotyczy wcześniejszych programów kształcenia (rozpoczynających od r. ak. 2011/2012), które wciąż obowiązują na 3 roku kształcenia .

2) Uczelnia przyjęła większą ilość efektów kształcenia niż lista ministerialna, co skutkuje tym, iż dołączenie do realizacji efektów tzw. dopisanych, jak również w niektórych przypadkach zmodyfikowanych wydaje się niezrozumiałe. Jednak efekty wzorcowe poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów/modułów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne. Z uwagi jednak na konieczność gruntownej korekty całego programu kształcenia, z wyłączeniem wszystkich efektów poza wzorcowymi, nie można sformułować pozytywnej oceny dotyczącej czytelności efektów kształcenia w programie studiów na kierunku pedagogika, studia I stopnia oraz ich sprawdzalności.

3) Pojawiają się wątpliwości co do przejrzystości systemu oceny efektów kształcenia. Informacje na temat stosowanego na wizytowanym kierunku systemu oceny efektów kształcenia znajdują się tylko w niektórych sylabusach. W części sylabusów pomimo wskazanego podpunktu sprawdzania efektów, takowe sprawdzanie, czy ocena nie pojawiają się. Jeżeli już są, to nie odnoszą się do konkretnych efektów kształcenia, co powoduje, iż trudno ustalić w jaki sposób weryfikujemy określony efekt kształcenia.

Trzeba też zasygnalizować usterki wpływające na to, że nie można do końca proces dyplomowania ocenić właściwie. W dokumentacji Wydziału w Opatówku brak jest sylabusów do przedmiotów wchodzących w skład modułu praca dyplomowa: konwersatorium dyplomowe, przygotowanie pracy dyplomowej. Mianowicie podczas analizy losowo wybranych prac licencjackich i magisterskich, zauważono w wielu przypadkach, np. zawyżone oceny prac wystawiane przez promotora i recenzenta, czy też recenzje nieoceniające, lakoniczne ze zdawkowymi określeniami, a przede wszystkim wiele z analizowanych prac i ich tytuły nie mieszczą się w dyscyplinie pedagogika, albo ich powiązanie w pedagogicznymi treściami jest niewielki. Część prac kształtuje się na niskim, bądź bardzo niskim poziomie merytorycznym z niedostatecznym przeglądem literatury przedmiotu i licznymi błędami z zakresu metodologii badań naukowych.

4) Należy stwierdzić, iż WSIiU w Łodzi, a w jej strukturach Wydział Zamiejscowy w Opatówku czyni kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy, lecz trudno uzyskane wyniki wykorzystać w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz doskonaleniu efektów kształcenia, gdyż pytania w kwestionariuszu skierowanym do absolwentów, w niewielkiej ilości dotyczą procesu kształcenia. Pytania zawarte w narzędziu badawczym przede wszystkim dotyczy kariery zawodowej absolwenta.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Programy kształcenia realizowane na kierunku pedagogika, studia I stopnia w WZ w Opatówku WSIiU w Łodzi posiadają profil ogólnoakademicki. Pedagogikę Uczelnia ulokowała w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, co pozwoliło skorzystać Jej z istniejących efektów obszarowych dla tych nauk. Efekty kierunkowe więc przypisano obszarowi nauk humanistycznych i społecznych, lecz niezgodnie z Rozporządzeniem

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520). W tym miejscu uznać należy, iż opracowane, przyjęte przez Uczelnię efekty kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego nie można rozpatrywać na poziomie możliwości osiągnięcia ich przez studenta w ramach realizowanego programu kształcenia na kierunku pedagogika realizowanego w opatowskim Wydziale Łódzkiej Uczelni. Warto dodać, iż w przyjętych kierunkowych efektach kształcenia znajduje się, oprócz odniesienia do obszaru nauk humanistycznych, społecznych, również do obszaru nauk medycznych, obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, a także nauk technicznych, nauk przyrodniczych. (patrz Rozporządzenie MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych Dz. U. Nr 179, poz. 1065).

Biorąc pod uwagę wcześniejszy program kształcenia (od roku ak. 2011/2012), który obowiązuje obecnie na roku 3 stopnia I (edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna), wskazać należy, że jest on zgodny ze standardami kształcenia na kierunku pedagogika studia I stopnia (Rozporządzeniem z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków jakie musi spełnić uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.). Jak wskazano jednak wyżej, w wielu przypadkach pojawiają się niezgodności w realizacji i przebiegu obowiązkowej praktyki nauczycielskiej, co podważa uznawalność kwalifikacji nauczycielskich niektórych studentów. (Rozporządzenie MEN z 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.)

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych (od roku ak. 2012/2013), stwierdzić należy, iż Uczelnia i funkcjonujący w jej obrębie Wydział w Opatowie połowicznie wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Chodzi o brak w planach studiów treści z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Podobnie, jak przy roku 3 i tutaj pojawiają się kontrowersyjne kwestie dotyczące miejsc realizacji praktyk nauczycielskich.

Uczelnia deklaruje także (m.in. zapisy w suplementach na to wskazują), iż nadaje kwalifikacje pedagogiczne na specjalności - Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (rok 3). Ta specjalność jednak nie spełnia standardów pedagogicznych. Studenci tej

specjalności realizują praktykę o charakterze niepedagogicznym, na co wskazano wyżej, a co wynika z analizy Dzienników praktyk. W suplemencie do dyplomu specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne czytamy, że absolwent posiada uprawnienia pedagogiczne. Po analizie planów studiów należy stwierdzić, iż Uczelnia nie nadaje uprawnień pedagogicznych, gdyż przede wszystkim nie realizuje praktyk pedagogicznych. Są one powiązane ze specjalnością, ale nie z kierunkiem, na pewno już nie mają one charakteru pedagogicznego (przykład nr albumu 24161 – realizowana praktyka m.in. w Gminnym Ośrodku Kultury w Brzezinach, w Urzędzie Gminy w Brzezinach, inny przykład nr albumu 25255 – realizowana praktyka m.in. w Zakład Karny w Kaliszu, Dom Pomocy Społecznej, Biuro Ochrony „Black Angel”, Komenda PSP w Ostrowie Wlkp.). [patrz: Rozporządzenie MEN z dnia 12 marca 2012 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli... Dz. U. Nr 50, poz. 400; - §1.3. przygotowanie pedagogiczne – „należy przez to rozumieć nabycie wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki szczegółowej, nauczanych w wymiarze nie mniejszym niż 270 godzin w powiązaniu z kierunkiem (specjalnością) kształcenia oraz pozytywnie ocenioną praktyką pedagogiczną – w wymiarze nie mniejszym niż 150 godzin”.]

Całościowo jednak odnosząc się do tej specjalności, to trzeba jednoznacznie wskazać na brak jej kompatybilności z kierunkiem pedagogika. Efekty specjalnościowe nie są powiązane z efektami kierunkowymi, tym samym specjalność nie powinna być realizowana na kierunku pedagogika.

Na rocznikach realizujących programy studiów skonstruowanych w formule KRK zastrzeżeń nie budzi zaplanowany czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych, jest on proporcjonalny do zaproponowanych treści. Podobnie, uwagi nie pojawiają się biorąc pod uwagę czas trwania całego toku studiów I stopnia na kierunku pedagogika, który został zaplanowany na 6 semestrów w ramach dwudniowych zjazdów (8 zjazdów w ciągu semestru) w wymiarze 5400 godzin przy założeniu, że jeden punkt stanowi 30 godzin. Należy jednak w tym miejscu wskazać na zbyt duże według ZO obciążenie studentów zajęciami, oddzielonymi krótkimi przerwami. Zajęcia w sobotę prowadzone są w godzinach 8.00 – 21.00, co daje 13 godzin (np. zjazdy: 12.10.2013 r., 26.10.2013 r., 30.11.2013 r., 18.01.2014 r.). Gdzie w takim przypadku higiena i komfort pracy studenta?

Program kształcenia na studiach licencjackich na kierunku Pedagogika przewiduje uzyskanie przez studenta 180 pkt. ECTS i składa się z modułów oraz przyporządkowanych im liczbowo godzin dydaktycznych oraz godzin pracy własnej studenta. Ilość godzinowa na studiach niestacjonarnych I stopnia kształtuje się następująco: moduł przedmiotów podstawowych -

liczba godzin dydaktycznych - 567 + praca własna studenta - 2103 (punkty ECTS 89); moduł pracy dyplomowej - liczba godzin dydaktycznych - 45 + praca własna studenta - 555 (punkty ECTS 20); moduł praktyk - liczba godzin dydaktycznych - 192 + praca własna studenta - 258 (punkty ECTS 15); moduł przedmiotów rozszerzających kształcenie - liczba godzin dydaktycznych - 36 + praca własna studenta - 84 (punkty ECTS 4); moduł przedmiotów specjalnościowych: Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne - liczba godzin dydaktycznych - 324 + praca własna studenta - 1236 (punkty ECTS 52).

Warto jednak zauważyć, iż Uczelnia, a w tym opatowski Wydział Zamiejscowy przyjęła niestandardowe rozwiązanie dotyczące naliczania godzin samodzielnej pracy studenta, wprowadzając to obligatoryjnie na wszystkich przedmiotach. (Zarządzenie Rektora WSiU w Łodzi z dnia 05.07.2013 w sprawie ogólnych zasad określania liczby punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom). A mianowicie chodzi o następujące wskaźniki: przy wykładach: 1 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia danego przedmiotu; przy ćwiczeniach audytoryjnych, metodycznych, laboratoryjnych, projektowych: 1-3 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia ćwiczeń; przy konwersatoriach: 3 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia konwersatorium; przy seminariach: 4 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować pracę dyplomową oraz zaliczyć seminarium; przy praktykach: 1 x liczba godzin praktyki jako przygotowanie przeciętnego studenta do realizacji i zaliczenia praktyk. Przykładowo Seminarium 30 godz. zajęć dydaktycznych - 120 godz. praca własna studenta, co daje stan następujący $30+120=150$ godz./5 pkt. ECTS. Sytuacja o tyle zaskakująca, że trudno określić jaki powinien być nakład pracy studenta przy określonym przedmiocie. Zatem odgórne i ujednolicone rozwiązanie przyjęte w Uczelni wydaje się z punktu widzenia studentów, ale i nauczycieli nielogiczna i mało prawdopodobna. Każdy student potrzebuje różnego nakładu czasu pracy, by opanować dany materiał z określonego przedmiotu. Należy także zauważyć, iż niniejsze zapisy o rozliczeniu godzinowym i punktowym znajduje się we wszystkich sylabusach w podpunkcie System naliczania punktów ECTS – wskaźniki. Takie rozliczenie faktycznie pozwala zdobyć studentom określoną ilość punktów ECTS, jednak mnoży ilość godzin samodzielnej pracy studenta (4230 godz.), a minimalizuje ilość godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim (1170 godz.). Poważnym uchybieniem

w omawianym kontekście jest również brak bilansu samodzielnej pracy studenta zaprezentowanej w sylabusie przedmiotowym. Skoro student na wskazanym seminarium powinien według Uczelni poświęcić na samodzielną pracę 120 godzin, to należy to zwizualizować i opisać, konkretyzując owe godziny, np. analiza literatury przedmiotu 30 godz., opracowanie narzędzia badawczego 10 godz., itd., tak by wypełnić 120 godz. i tym samym nadać określoną ilość pkt. ECTS.

Obecnie na kierunku pedagogika naukę pobierają jedynie studenci studiów niestacjonarnych, mimo wszystko jednak funkcjonuje oferta dla studiów stacjonarnych i ta oferta programowa w omawianym kontekście realizacji godzin dydaktycznych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem i bez nauczyciela nie spełnia wymogów art. 2 ust. 1 pkt. 12 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. 2005 Nr 164 poz. 1365). Zgodnie z tym na studiach stacjonarnych „co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów”.

W bieżącym roku akademickim nie dokonano naboru na 1 rok studiów niestacjonarnych. Obecnie w formie niestacjonarnej na I stopniu realizowane są na roku 2 edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna oraz pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z gerontologią, na roku 3 natomiast realizowane są specjalności: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z promocją zdrowia, edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne.

Nie ma zastrzeżeń do sekwencji przedmiotów/modułów kształcenia przyjętej w planie studiów. Przedmioty specjalnościowe zostały tak zaplanowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie procesu kształcenia. Program studiów w WZ w Opatówku umożliwia studentowi wybór ponad 54 punktów ECTS. (m.in. moduł przedmiotów specjalnościowych 52 pkt., język obcy znajdujący się w module przedmiotów podstawowych 12 pkt). Układ przedmiotów jest logiczny, zapewnia możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznie kształtować kompetencje społeczne studentów.

W przypadku programów realizowanych na 2 roku studiów I stopnia na kierunku pedagogika w opatowskim Wydziale Zamiejscowym WSiU, trudno jednoznacznie stwierdzić, iż prawidłowo dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia, oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia, pozwalałyby studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu

określonego poziomu kwalifikacji, jeżeli Uczelnia przyjęłaby obligatoryjne dla niej wzorcowe efekty kształcenia. W zastanej jednak sytuacji, przyjęcia zmodyfikowanych i tzw. dodanych efektów kształcenia nie można pozytywnie ocenić opisywanej kwestii.

Zgodnie z §5.3. Rozporządzenia MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) „Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS”. Trudno jednak niniejszy procentowy udział z obszaru nauk humanistycznych i społecznych, do których łódzka Uczelnia, a w jej obrębie WZ w Opatówku przyporządkowała kierunek pedagogika, znaleźć w programie studiów.

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS nie są zgodne z wymaganiami zawartymi m.in. w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187). Podczas wizytacji ZO analizując sylabusy przedmiotowe zauważył nieprawidłowości w godzinowym nakładzie pracy studenta w przeliczeniu na 1 pkt. ECTS. Wszak w Raporcie samooceny na str. 23 czytamy, że Uczelnia działa „zgodnie z przyjętymi standardami oraz obowiązującymi w Polsce regulacjami jeden pkt. ECTS odpowiada 25 – 30 godzinom pracy studenta”. Przy czym należy wskazać, o czym już była mowa wyżej, iż Uczelnia przyjęła niestandardowe rozwiązania w naliczaniu punktów ECTS. Przyjęto zasadę wskaźnikową przejawiająca się w nielogicznym naliczaniu samodzielnej pracy studenta, w zależności od rodzaju zajęć (przy wykładach 1; przy ćwiczeniach audytoryjnych, metodycznych, laboratoryjnych, projektowych: 1-3; przy konwersatoriach: 3; przy seminariach: 4; przy praktykach: 1).

W wielu przedmiotach ilość realizowanych godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem wraz z samodzielną pracą studenta nie dają sumarycznie możliwości określenia, że 1 pkt. ECTS to 30 godzin. Oto kilka przykładów:

Przedmiot – Filozoficzne koncepcje człowieka, któremu nadano 3 pkt. ECTS, a na co składają się: 18 godz. zajęć dydaktycznych + 18 (1x18) praca samodzielna studenta daje 36 godzin - zgodnie z - „przy wykładach: 1 x liczba godzin tych zajęć jako praca własna studenta pozwalająca przeciętnemu studentowi przygotować się do zajęć oraz do zaliczenia danego przedmiotu”. Otóż 36 godz. nie dają 3 pkt. ECTS. Identyczna sytuacja pojawia się w sylabusie do przedmiotu Promowanie zdrowia (wykład) – 3 pkt. ECTS - 18 godz. zajęć dydaktycznych + 18 (1x18) praca samodzielna studenta daje 36 godzin. Sylabus Pedagogika

wczesnoszkolna (wykład) – 4 pkt ECTS - 18 godz. zajęć dydaktycznych + 18 (1x18) praca samodzielna studenta daje 36 godzin.

Należy także odnotować w kontekście tworzenia sylabusów do konkretnych przedmiotów, iż Rektor WSiU w Łodzi wydał stosowne zarządzenie (Zarządzenie Rektora Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności z dnia 5.07.2013 r. w sprawie: przygotowania kart przedmiotów/sylabusów). W Zarządzeniu czytamy: „Od roku 2013/2014 wprowadzam na wszystkich prowadzonych przez Uczelnię kierunkach studiów I i II stopnia jednolite karty przedmiotów, zgodnie z wzorem opracowanym przez Uczelnianą Radę ds. Oceny i Zapewnienia Jakości Kształcenia. Karty przedmiotów zawierają sylabusy, efekty kształcenia i są przygotowywane przez koordynatorów przedmiotów.”

Odnosząc się do kwestii praktyk studenckich, to należy stwierdzić iż są one obligatoryjne dla wszystkich studentów pedagogiki bez względu na studiowaną specjalność i formę studiów. W Uczelni funkcjonuje Regulamin Praktyk WSiU w Łodzi (załącznik do Zarządzenia Rektora WSiU w Łodzi z dnia 30 września 2013 r. w sprawie Regulaminu Praktyk Studenckich w WSiU.) Znajdują się w nim m.in.: cele praktyk, zadania opiekuna praktyk i Akademickiego Biura Karier, organizacja praktyk, obowiązki studenta podczas odbywania praktyk, system kontroli praktyk i ich zaliczania. W regulaminie czytamy m.in., że celem praktyk jest „zapoznanie studenta ze specyfiką pracy na różnych stanowiskach, w różnych instytucjach branżowych” (§ 2.1.).

Praktyki zawodowe stanowią część procesu kształcenia, a ich zaliczenia dokonuje opiekun praktyk z ramienia uczelni na podstawie wypełnionego przez studenta dzienniczka praktyk. Kształcenie praktyczne na studiach I stopnia na kierunku Pedagogika zorganizowane jest w postaci Modułu praktyk i realizowane jest w ciągu czterech semestrów w wymiarze 180 godzin w placówkach + 18 godzin specjalnych zajęć o charakterze ćwiczeń przygotowujących do odbycia praktyki. Praktyka jest realizowana odpowiednio: 30 godzin w semestrze II, 45 godzin w semestrze III + 6 godzin ćwiczeń, 45 godzin w semestrze IV + 6 godzin ćwiczeń, 60 godzin w semestrze V + 6 godzin ćwiczeń. Dla specjalności Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna właściwymi instytucjami dla odbycia praktyki są: przedszkola publiczne i niepubliczne realizujące założenia obowiązującej podstawy programowej wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe (klasy I – III) publiczne i niepubliczne realizujące założenia obowiązującej podstawy programowej kształcenia ogólnego (np. Publiczne Przedszkole im. ‘Tęcza’ w Ostrowie Wielkopolskim, Przedszkole nr 2 ‘Bajka’ w Krotoszynie, Szkoła Podstawowa w Jankowie Przygodzkim, Zespół Szkół w Choczu, Szkoła Podstawowa i Przedszkole w Biadkach. Dla specjalności Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne

właściwymi placówkami dla odbycia praktyki są m.in.: Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną, Szpital Zespolony im. L. Perzyny w Kaliszu, Urząd Gminy w Opatówku, Urząd Gminy w Blizanowie, Straż Miejska w Kaliszu, Zakład Karny w Kaliszu, Biuro Ochrony 'BLACK ANGEL', Sąd Rejonowy w Kaliszu, Placówka Straży Granicznej Poznań-Ławica, Biuro Usług Detektywistyczno-Ochronnych LEX Sp.z o.o. w Kaliszu, in.).

Ramowy rozkład zajęć w Module praktyk na Kierunku Pedagogika prezentuje się następująco (dla studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2013/2014):

Nazwa praktyki	Rodzaj studiów	Liczba godzin w semestrach								Razem	Punkty ECTS
		II		III		IV		V			
		Zaj. dyd.	Praca własna studenta	Zaj. dyd.	Praca własna studenta	Zaj. dyd.	Praca własna studenta	Zaj. dyd.	Praca własna studenta		
Psychologiczne podstawy praktyk pedagogicznych	stacjonarne	30	30	-			-	-		60	2
	niestacjonarne	30	30	-			-	-		60	
Praktyka pedagogiczna	stacjonarne	-	-	45	45	45	45	60	60	300	10
	niestacjonarne	-	-	45	45	45	45	60	60	300	
Instytucjonalna organizacja pracy pedagogicznej	stacjonarne	-	-	10	20	10	20	10	20	90	3
	niestacjonarne	-	-	6	24	6	24	6	24	90	
Razem godziny	stacjonarne	60		120		120		150		450	15
	niestacjonarne	60		120		120		150			
Punkty ECTS z podziałem na semestry:		2		4		4		5		15	

Natomiast kształcenie praktyczne realizowane jest przez studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2012/2013, na studiach I stopnia na kierunku pedagogika zorganizowane jest w postaci Modułu praktyk i w ciągu czterech semestrów w wymiarze 160 godzin w placówkach + 18 godzin specjalnych zajęć o charakterze ćwiczeń przygotowujących do odbycia praktyki. Praktyka jest realizowana odpowiednio: 20 godzin w semestrze II; 50 godzin w semestrze III + 6 godzin ćwiczeń; 45 godzin w semestrze IV + 6 godzin ćwiczeń; 45 godzin w semestrze V + 6 godzin ćwiczeń.

Zaliczenie praktyki w danym semestrze student otrzymuje po dostarczeniu do opiekuna praktyki dokumentów potwierdzających odbycie praktyki (prace pisemne i ocena nauczyciela opiekuna w placówce). Termin dostarczenia dokumentów jest każdorazowo podawany do wiadomości studenta.

Odnosząc realizację praktyk dla obecnego rocznika 3, to należy wskazać, iż student odbywa praktykę pedagogiczną o charakterze hospitacyjnym (40 godz.), diagnostycznym (60 godz.), metodycznym i asystenckim (60 godz.).

Należy także zauważyć, o czym pisano wyżej, iż nie zawsze miejsce praktyk jest zgodne ze studiowaną specjalnością, a zarazem kwestią nabywania uprawnień pedagogicznych. Skoro na specjalności edukacja obronna z bezpieczeństwem publicznym nadaje się kwalifikacje pedagogiczne, to praktyka winna odbywać się w placówkach o charakterze pedagogicznym. Studenci tej specjalności realizują praktyki w instytucjach m.in.: Komenda Policji, Straż Miejska, Urząd Gminy, Zakład Karny, Sąd Rejonowy, Straż Pożarna, Szpital, co nie może być zaliczone na poczet integralnej i niezbędnej części przygotowania pedagogicznego.

W Uczelni funkcjonuje Uchwała Senatu WSliU z dnia 1 października 2013 r. w sprawie Regulaminu zaliczania Studentowi Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi praktyk studenckich na podstawie zdobytego przez studenta doświadczenia zawodowego. §1 „1. O zwolnieniu z odbycia praktyk mogą ubiegać się studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którzy spełniają łącznie powyższe warunki: 1) Są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, lub byli zatrudnieni przez przynajmniej rok w instytucji realizującej zadania zgodnie z programem obowiązującym na danym kierunku i specjalności; 2) zakres i charakter zatrudnienia odpowiada programowi praktyk na danym kierunku i specjalności; 3) czas pracy studenta odpowiada liczbie godzin przeznaczonych na realizację praktyk, zgodnie z ich programem oraz standardami kształcenia dla danego kierunku i specjalności.” Pojawiają się jednak sytuacje, które według ZO nie są zgodne z powyższym zapisem. Przykładem jest sytuacja studentów, którzy legitymuje się albumem nr 22249, 22221. Zostali oni zwolnieni ze wszystkich praktyk na podstawie zaświadczenia o wykonywaniu pracy nauczyciela przedszkola. Jest to nieprawidłowe, ponieważ uzyskują kwalifikacje do pracy w klasach 1-3 nie prowadząc w szkole ani jednej jednostki lekcyjnej. Natomiast Student o nr albumu 24176, piastując stanowisko pomocy nauczyciela (z zaświadczenia obowiązki to: czynności opiekuńcze, obsługowe, pomoc dzieciom w czasie posiłków, pomoc w czasie ubierania, zapewnienie bezpieczeństwa podczas spacerów i wycieczek, pomoc przy zajęciach dydaktycznych) został zwolniony z 60 godzin praktyki diagnostycznej.

Odnosząc się kwestii organizacji procesu kształcenia realizowanego na kierunku pedagogika o profilu ogólnoakademickim w WZ w Opatówku w WSliU w Łodzi, to należy podkreślić, iż pozwala ona i daje możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia.

Jednostka podejmuje także działania celem umożliwienia indywidualizacji procesu kształcenia studentom kierunku pedagogika. Reguluje to §12 Regulamin Studiów WSliU, w którym czytamy m. in.: „w szczególnie uzasadnionych przypadkach dziekan może przyznać

studentowi na jego wniosek, prawo do Indywidualnej organizacji studiów (IOS). Dotyczy to w szczególności studentów: samotnie wychowujących dzieci; pełniących opiekę nad osobami niepełnosprawnymi (...); niepełnosprawnych w znacznym stopniu kalectwa (...); odbywających staże zagraniczne; wybitnych sportowców.” W roku akademickim 2013/2014, na obecnym 2 roku studiów, z tej formy kształcenia korzysta jedna osoba. Warto zauważyć, iż studenci z niepełnosprawnością posiadają ułatwienie w procesie kształcenia tylko poprzez możliwość otrzymania IOS, gdyż Wydział Zamiejscowy w Opatówku (budynki dydaktyczne) nie są przystosowane do poruszania się w nich osób z niepełnosprawnością ruchową (m.in. brak wind, jeden podjazd, brak przystosowanych toalet). Na wizytowanym Wydziale Zamiejscowym w Opatówku istnieje także zgodnie z Regulaminem Studiów (§10) możliwość studiowania według indywidualnego planu studiów i programu nauczania (IPS). Chodzi tu o indywidualny dobór treści, metod i form kształcenia zgodny z zainteresowaniami studenta i pozwalające mu w zdobyci pełniejszych kwalifikacji na wybranym kierunku. O IPS może się ubiegać student, który zaliczyć 1 rok studiów i uzyskał średnią nie mniejszą niż 4,75. Nikt jednak nie korzysta obecnie z takiej formy studiowania.

Uczelnia nie uczestniczy w programie MOST, czyli wymianie międzyuczelnianej studentów w ramach polskich uczelni, ale istnieje możliwość udziału w wymianie studenckiej w ramach programu ERASMUS, z którego dotychczas jednak nie skorzystał żaden student pedagogiki. Z informacjami na temat programu ERASMUS studenci i wykładowcy mogą zapoznać się na stronie internetowej Uczelni www.wsinf.edp.pl; <http://wsinf.edu.pl/item/72-erasmus-dla-wykladowcow-dp2>; <http://wsinf.edu.pl/item/70-erasmus-dp2>.

- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Trudno sformułować jednoznaczną opinię na temat spójności efektów kształcenia, treści programowych, form i metod kształcenia. Odnosi się to do wskazywanej już niespójności obligatoryjnych efektów kształcenia (wzorcowych efektów kształcenia) z programami poszczególnych przedmiotów kształcenia ujętych w programie studiów na kierunku pedagogika opatowskim Wydziale WSliU w Łodzi. Z formalnego punktu widzenia nie wszystkie programy przedmiotów odnoszą się do efektów wzorcowych w kategorii wiedza, umiejętności i kompetencji społecznych, gdyż są też tam efekty zmodyfikowane oraz dodane przez Uczelnię. Brak zastrzeżeń do spójności form i metod dydaktycznych z treściami

kształcenia. Poprawnie przypisano formy zajęć przedmiotom/modułom kształcenia zakładając formy aktywne w przypadku kształtowania w większym stopniu umiejętności m.in. w przedmiotach/modułach specjalnościowych. Również jednak w przypadku przedmiotów z modułu przedmiotów podstawowych włączane są formy aktywne w postaci ćwiczeń, konwersatoriów, które nastawione są na samodzielną pracę studenta, studiowanie literatury oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych zajęć w gmachu Uczelni.

Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli w WZ w Opatówku łódzkiej Uczelni są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć. Łącznie w sylabusach wymieniono kilkanaście metod nauczania, począwszy od tradycyjnego wykładu podającego, problemowego, informacyjnego, z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej i klasycznej metody problemowej pracy w grupach ćwiczeniowych, oraz wskazywano m.in. na dyskusję, pogadankę, giełdę pomysłów, po metody eksponujące – pokaz, pomiar, wystawa (np. metodyka wychowania przedszkolnego), metody ekspresyjne – opowieści ruchowe, zabawowe, ruchowa ekspresja twórcza (np. wychowanie fizyczne), itd. Dobór metod do typu zajęć nie budzi większych zastrzeżeń.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Program kształcenia (od roku ak. 2011/2012), który obowiązuje obecnie na roku 3 stopnia I (edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna), jest zgodny ze standardami kształcenia na kierunku pedagogika studia I stopnia. Jednak w wielu przypadkach pojawiają się niezgodności w realizacji i przebiegu obowiązkowej praktyki nauczycielskiej, co podważa uznawalność kwalifikacji nauczycielskich niektórych studentów. Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych (od roku ak. 2012/2013), stwierdzić należy, iż Uczelnia połowicznie wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej: edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna do wymagań zawartych w rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Chodzi o brak w planach studiów treści z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Podobnie, jak przy roku 3 i tutaj pojawiają się kontrowersyjne kwestie dotyczące miejsc realizacji praktyk nauczycielskich. Uczelnia deklaruje także (m.in. zapisy w suplementach na to wskazują), iż nadaje kwalifikacje pedagogiczne na specjalności - Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (rok 3). Ta specjalność jednak nie spełnia standardów pedagogicznych. Studenci tej specjalności realizują praktykę o charakterze niepedagogicznym, co wynika z analizy Dzienniczków praktyk (przykład miejsca praktyk: Urząd Gminy w Brzezinach, Biuro Ochrony „Black Angel”, Komenda PSP w Ostrowie Wlkp.).

Całościowo odnosząc się do specjalności edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne (I stopień), to trzeba jednoznacznie wskazać na brak ich kompatybilności z kierunkiem pedagogika. Efekty specjalnościowe nie są powiązane z efektami kierunkowymi, tym samym specjalność nie powinna być realizowana na kierunku pedagogika. Przedmioty realizowane na tych specjalnościach, znajdujące się w modułach specjalnościowych

treściowo i znaczeniowo odbiegają od dyscypliny pedagogika i ich pedagogiczny charakter jest bardzo wątpliwy (włącznie z praktykami). W kontekście funkcjonowania w rodzimym szkolnictwie wyższym takich kierunków studiów jak: bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne, bezpieczeństwo publiczne, nie sposób zaakceptować ulokowania omawianych specjalności na kierunku pedagogika.

Uczelnia przyjęła niestandardowe, oraz bardzo wątpliwe rozwiązanie dotyczące naliczania godzin samodzielnej pracy studenta, wprowadzając to obligatoryjnie na wszystkich przedmiotach. Poważnym uchybieniem w omawianym kontekście jest również brak bilansu samodzielnej pracy studenta zaprezentowanej w sylabusie przedmiotowym.

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS nie są zgodne z wymaganiami zapisanymi w stosownym akcie prawnym. W sylabusach przedmiotowych znajduje się wiele uchybień. Duże kontrowersje także pojawiają się w kontekście realizacji praktyk – nieodpowiednie miejsca realizacji praktyki, a także ewentualne możliwości zwalniania studentów z ich odbywania.

2) Trudno sformułować jednoznaczną opinię na temat spójności efektów kształcenia, treści programowych, form i metod kształcenia. Odnosi się to do wskazywanej już niespójności obligatoryjnych efektów kształcenia (wzorcowych efektów kształcenia) z programami poszczególnych przedmiotów kształcenia ujętych w programie studiów na kierunku pedagogika w WSiU w Łodzi – WZ w Opatówku.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Zajęcia dydaktyczne na kierunku pedagogika są prowadzone w zdecydowanej mierze przez pracowników nieetatowych, zatrudnianych na umowę o dzieło. Ich liczba i struktura pozwala na realizację programu kształcenia. Obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa.

Problemem jest jednak niemożność obsadzenia zajęć dydaktycznych przez osoby z minimum kadrowego. Ich kwalifikacje nie pozwalają im prowadzić kompetentnych zajęć na drugim i trzecim roku ocenianego kierunku. Przez co aż pięć osób z minimum kadrowego nie posiada wymaganych obciążeń na kierunku (szczegóły w załączniku).

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzą w skład minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, należy uznać, iż nie we wszystkich przypadkach **zostały** spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora oraz § 13 ust. 3 (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra).*

Według dokumentacji dostarczonej w trakcie wizytacji okazało się, że dwie osoby wśród samodzielnych pracowników naukowych oraz trzy osoby z grupy doktorów nie realizują wymaganej ilości godzin na wizytowanym kierunku (szczegóły w załączniku).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) i wynosi 1:19

3. jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z

uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Jednostka praktycznie nie prowadzi żadnej polityki kadrowej. Minimum kadrowego jest ustalane przez Uczelnie macierzystą w Łodzi, natomiast na wizytowanym wydziale nie można uzyskać żadnych informacji na temat planów kadrowych. Ma się przy tym wrażenie, że osoby z minimum kadrowego nie identyfikują się z wydziałem, na którym prowadzony jest wizytowany kierunek. Kadra nie korzysta z urlopów naukowych, staży zagranicznych oraz wymiany między narodowej.

Na spotkaniu z kadrą akademicką podczas wizytacji nie było żadnego pracownika etatowego, czyli też żadnej osoby z minimum kadrowego.

Formalnie minimum kadrowe należy ocenić jako stabilne. Trudno jednak oceniać stabilność minimum kadrowego jeśli aż pięciu pracowników z dziewięciu nie realizuje na wizytowanym kierunku wymaganej liczby godzin, a pracownicy ci są praktycznie fizycznie nieobecni w wizytowanej jednostce.

Na podstawie przeprowadzonych wizytacji należy stwierdzić, że proces dydaktyczny jest realizowany poprawnie. Hospitowane zajęcia przeprowadzono prawidłowo (załącznik nr 6).

Komentarz:

- Ocena czy liczba pracowników naukowo – dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwią osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji danego programu (**Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicki**);
- ocena czy dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia, oraz czy na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów. Jednoznaczna ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
- ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu);
- ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów;
- ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: ocena przygotowania nauczycieli akademickich do realizacji zajęć dydaktycznych w tej formie;
- Ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych (**Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena**);
- Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

- *procedur i kryteriów doboru oraz weryfikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, ich przejrzystości i upowszechnienia;*
- *systemu wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym poprzez zapewnienie warunków do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych (urlopy naukowe, stypendia, staże, wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą), oraz ocena jego efektywności;*
- *opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym, perspektywy rozwoju kierunku i ograniczenia w kontekście misji i strategii;*
- *w przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągnięte efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów działań poprawczych.*

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Obsada zajęć dydaktycznych jest poprawna gdyż większość zajęć dydaktycznych prowadzą pracownicy zatrudniani na umowę zlecenie. Kwalifikacje kadry z minimum kadrowego nie pozwalają na prowadzenie tych zajęć. Uczelnia nie zdołała zrekrutować studentów na pierwszy rok studiów co skutkuje, że nie ma zajęć o charakterze ogólnym i teoretycznym, które mogłaby prowadzić kadra z minimum kadrowego.**
- 2) Z osób zgłoszonych do minimum kadrowego aż pięć osób nie spełnia wymogów związanych z minimalną ilością realizowanych godzin dydaktycznych. Są to dwaj pracownicy samodzielni oraz trzech doktorzy.**
- 3) Wydział praktycznie nie prowadzi polityki kadrowej i bazuje na wytycznych z macierzystej uczelni w Łodzi. Władze wydziału nie były w stanie zmobilizować żadnej osoby z minimum kadrowego do przyścia na spotkanie z zespołem oceniającym.**

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych.

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

W Wydziale Zamiejscowym w Opatówku zajęcia prowadzone są w dwóch budynkach dzierżawionych od Zespołu Szkół im. S. Mikołajczyka mieszczącego się przy ul. Parkowej 1. W jednym z budynków (B) wynajmowanych jest kilka sal dydaktycznych, natomiast drugi - 3 kondygnacyjny budynek(A) o całkowitej powierzchni 1800 m² jest wydierżawiony w całości.

W budynku A, na parterze znajdują się 2 aule wykładowe (120 i 154 miejsc), sala egzaminacyjna oraz pokój nauczycielski. Na I piętrze znajdują się 4 sale wykładowe (po 36 miejsc każda) i pomieszczenia sanitarne. Na II piętrze znajdują się 4 sale wykładowe (po 36 miejsc).

W budynku B na parterze znajdują się pomieszczenia biurowe, 1 pracownia komputerowa (11 stanowisk), 2 sale wykładowe (36 i 72 miejsc) oraz biblioteka, szatnia i pomieszczenia gospodarcze. Na pierwszym piętrze jest aula na ok 100 miejsc, sala wykładowa (36 miejsc).

Aule i sale wykładowe są wyposażone standardowo – w ławki szkolne, krzeselka, tablice, oraz w rzutniki multimedialne. Oprócz rzutników zamontowanych, nauczyciele mają do dyspozycji 2 rzutniki przenośne.

Na terenie całej bazy dydaktycznej istnieje możliwość korzystania z Internetu bezprzewodowego (połączenie WiFi).

W budynku B znajduje się 8 czteroosobowych pokoi gościnnych, z noclegów w których korzystają zarówno studenci, jak i nauczyciele akademicy. Jest w nim także stołówka.

Budynki w sposób minimalny dostosowane są do potrzeb studentów niepełnosprawnych. W budynku B znajduje się podjazd oraz jedna toaleta. W budynku A brak jakichkolwiek udogodnień dla niepełnosprawnych.

W budynku B znajduje się Biblioteka Wydziałowa. Mimo, iż powinna ona być czynna w czasie zjazdów (z tabliczki na drzwiach wynika, że godziny otwarcia to: pn.12-17,00, sb. 8-14,00, nd.9-12,00), w dniu wizytacji w niedzielę dn.18.05.2014r. była zamknięta. W raporcie samooceny Jednostka podała, że „*zasoby biblioteczne Wydziału Zamiejscowego w Opatówku to 192 woluminy z zakresu psychologii, pedagogiki, socjologii, oraz czasopisma wydawane przez Wydawnictwo WSIU (Biuletyn, Forum Edukacyjne.) Książki znajdujące się w bibliotece uczelni, to przede wszystkim pozycje naukowe związane tematycznie z realizowanymi na Uczelni przedmiotami.*” Wizyta ZO w bibliotece wskazuje, że na 192 woluminy składa się zaledwie 39 tytułów, ponieważ zasoby tworzą np. 47 egzemplarzy pozycji „Rodzina – rozwój – praca. Wybrane zagadnienia”, red. T.Rostowska, J.Rostowski, WSI, Łódź 2002; 10 egzemplarzy książki „Jakość życia rodzinnego. Wybrane zagadnienia” red. T.Rostowska, WSI Łódź 2006; 10 egzemplarzy książki „historyczne i współczesne konteksty kształcenia nauczycieli wczesnej edukacji” red.W.Leżyński, WSI Łódź 2004. Absolutna większość książek minimalnego zbioru jest „nowa”, nie używana nigdy przez czytelników.

Władze Wydziału Zamiejscowego w Opatówku twierdzą, że studenci mają możliwość korzystania z biblioteki znajdującej się na Uczelni w Łodzi, zamawiając pozycje poprzez Internet (adres internetowy: wypożyczalnia_bibl@wsinf.edu.pl).

Praktyki studenckie odbywały się często w placówkach niewłaściwie dobranych ze względu na studiowany kierunek i specjalność. Studenci I roku studiów (z zupełnie niewiadomych powodów) odbywali praktyki w takich placówkach jak: Zakład Karny, Dom Pomocy Społecznej, Biuro Usług Detektywistyczno - Ochronnych LEX, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, Biblioteka Publiczna w Brzezinach, PCK Wielkopolski, Zarząd Okręgowy w Kaliszu. **Placówki te, wybierane dowolnie nie tworzyły warunków do realizacji celów i zadań praktyk pedagogicznych.**

Szczególną uwagę zwracają placówki praktyk studentów edukacji obronnej i bezpieczeństwa publicznego. **Studenci ci, otrzymując kwalifikacje pedagogiczne,** realizują praktyki w takich placówkach jak: Urzędy Gminy, Biuro Usług Detektywistycznych, Starostwo Powiatowe, Sąd

Rejonowy, Placówka Straży Granicznej i inne. **Wskazane przykładowo placówki, akceptowane przez Jednostkę, nie posiadają warunków do realizacji praktyk pedagogicznych, koniecznych do uzyskania kwalifikacji pedagogicznych.**

W bieżącym roku akademickim Jednostka podjęła próbę uporządkowania kwestii dotyczącej placówek praktyk ale tylko dla studentów edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej. Nie można ocenić jej skutków. Dziekan Wydziału poinformowała, że dokumentacja (dzienniczki, umowy) znajduje się u studentów, tym samym wgląd w nią, w celu potwierdzenia rodzaju podjętych działań, jest niemożliwy.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.....

Wydział Zamiejscowy w Opatówku dysponuje bazą zapewniającą dobre warunki do realizacji procesu kształcenia. Zarówno liczba sal dydaktycznych, jak i ich wyposażenie jest wystarczające dla kształcenia na kierunku pedagogika.

Bibliotekę Wydziałową należy ocenić niedostatecznie. Nie zapewnia studentom nawet podstawowych pozycji z zakresu poszczególnych przedmiotów. Jednostka nie podpisała także porozumień z innymi bibliotekami, tak więc pozostaje studentom możliwość korzystania ze zbiorów Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi (katalogi OPAC) drogą elektroniczną lub drogą tradycyjnej wymiany pomiędzy oddziałami bibliotecznymi, na zamówienie, bez ponoszenia dodatkowych opłat.

Baza jednostki w sposób minimalny (podjazd, toaleta w jednym z budynków) dostosowana jest do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Praktyka zawodowa realizowana jest w placówkach często niewłaściwie dobranych ze względu na studiowany kierunek i specjalność.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Wydział realizuje tylko studia I stopnia. Z tego powodu nie przedstawił informacji na temat prowadzonych badań naukowych. W związku z tym odstąpiono od oceny.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ odstąpiono od oceny

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.....

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię.

- Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów,

Zgodnie z § 104 Statutu WSIU w Łodzi zasady rekrutacji na studia uchwała Senat. Zasady rekrutacji na poszczególne kierunki studiów lub specjalności Senat uchwała po zapoznaniu się ze stanowiskiem rady właściwej jednostki organizacyjnej.

Zasady rekrutacji były studentom znane – Uczelnia wszystkie zasady udostępniła na stronie internetowej. W ocenie studentów sposób rekrutacji przyjęty przez Uczelnię jest przejrzysty.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA stwierdzili, że proces rekrutacyjny nie zakłada żadnej weryfikacji predyspozycji kandydata. Wskazali oni, że dobrym rozwiązaniem byłoby przeprowadzenie dodatkowej rozmowy kwalifikacyjnej, w trakcie której Komisja mogłaby zorientować się, czy kandydaci na studentów kierunku pedagogika są do tego w odpowiedni sposób przygotowani.

Studenci zwrócili też uwagę na fakt, że w trakcie procesu rekrutacyjnego wymienione były specjalności, w ramach których będą mogli studiować, nie zostali oni jednak poinformowani o tym, że uruchomienie konkretnej specjalności uzależnione jest od odpowiedniej liczby chętnych. Część studentów czuje się oszukana, gdyż zdecydowali się na te studia ze względu na daną specjalność, która w efekcie nie została później uruchomiona. Ich zdaniem już w materiałach rekrutacyjnych powinny być zamieszczane informacje dotyczące zasad uruchamiania specjalności.

- System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.

W ocenie studentów wymagania stawiane przez wykładowców są wystandaryzowane i zapewniają przejrzystość formułowania ocen. Studenci wskazali, że dobrze zdają sobie sprawę z tego, co powinni wiedzieć, umieć i potrafić, aby uzyskać konkretną ocenę z egzaminu czy zaliczenia. Studenci mają też poczucie, że oceniani są w sposób sprawiedliwy i jednolity.

Zdaniem studentów sekwencja przedmiotów oraz plany i programy studiów są ułożone w sposób spójny i logiczny i tworzą jednolity plan kształcenia.

- Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.

Studenci mają możliwość korzystania z programu Erasmus, jednak program ten nie cieszy się wśród nich popularnością.

Po pierwsze większość studentów ma stałą pracę w Polsce oraz unormowane życie osobiste i zawodowe, w związku z czym wyjazd zagraniczny jest w ich przypadku utrudniony.

Z drugiej zaś strony studenci nie są informowani o możliwości wyjazdu. Nie odbywa się żadne spotkanie organizacyjne, podczas którego przedstawione byłyby Uczelnie i państwa, o wyjazd do których można się ubiegać. Również osoby pracujące w administracji wydziału nie są dobrze zorientowane w ofercie wymiany studenckiej.

Informacje o możliwościach wyjazdu na program Erasmus znajdują się na stronie internetowej, jednak przedstawiane są na podstronie łódzkiej – na stronach dotyczących Wydziału w Opatówku nie ma takich informacji.

- System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Studenci korzystają z sylabusów, w których zawarte są informacje dotyczące przedmiotu, niezbędna literatura oraz forma zaliczenia przedmiotu. Poza sylabusami studenci już na pierwszych zajęciach są zaznajamiani z tym, jak będzie wyglądało zaliczenie przedmiotu, jakie warunki należy spełnić, aby zaliczenie uzyskać i jak wygląda system oceniania. Studenci wskazali, że wymagania wskazane przez nauczycieli akademickich na początku semestru nie ulegają zmianie i są konsekwentnie realizowane.

Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów zarówno na dyżurach, za pośrednictwem poczty elektronicznej, czy też bezpośrednio po zajęciach. Studenci wskazali, że kadra jest bardzo zaangażowana i chętnie służy radą i pomocą.

Harmonogram zjazdów i terminy sesji egzaminacyjnych zostały podane na początku roku akademickiego i są co do zasady niezmienniane. Zdarzają się przypadki odwołania czy przekładania zajęć, są to jednak sytuacje losowe.

Studenci bardzo pozytywnie ocenili obsługę administracyjną wydziału – podczas spotkania z ZO PKA wskazali, że pracownicy dziekanatu są bardzo pomocni, cierpliwi i zaangażowani w sprawy studentów – przypominają o terminach, w sposób indywidualny odnoszą się do każdego studenta.

Proces dyplomowania skonstruowany jest tak, że studenci mają wyznaczonego promotora, pod kierownictwem którego piszą pracę dyplomową, mają całkowitą dowolność w wyborze tematu pracy, promotor nie narzuca własnych tematów.

Podczas spotkania studenci wskazali, że dobrym pomysłem byłoby zwiększenie liczby godzin seminarium dyplomowego, aby mogli lepiej zapoznać się z zasadami pisania i konstruowania pracy dyplomowej. Studenci przyznali, że brakuje im wiadomości w tym zakresie, a czas przeznaczony na to w planie studiów jest niewystarczający.

Zgodnie z regulaminem pomocy materialnej dla studentów WSIU stanowiącym załącznik do zarządzenia rektora WSIU z dnia 12 września 2013 roku student może ubiegać się o pomoc materialną z funduszu pomocy materialnej dla studentów w formie:

1. stypendium socjalnego,
2. stypendium socjalnego dla osób niepełnosprawnych,

3. stypendium rektora dla najlepszych studentów,
4. zapomogi.

Student może otrzymywać wyżej wskazane stypendia w danym roku akademickim przez okres 10 miesięcy, a gdy ostatni rok studiów trwa jeden semestr, to przez okres 5 miesięcy.

Świadczenia pomocy materialnej nie przysługują w przypadku przebywania studenta na urlopie zgodnie z regulaminem studiów (§ 7 regulaminu).

Wnioski o przyznanie stypendiów składa się po semestrze letnim w terminie od 15 września do 31 października, a po semestrze zimowym od 15 lutego do 31 marca. Komisje stypendialne rozpatrują wnioski i podają treść decyzji do wiadomości studentom w terminie 21 dni po okresie wskazanym powyżej, a w przypadku wadliwie wypełnionego wniosku w terminie 21 dni od poprawienia od uzupełnienia tego wniosku (§9 ust. 9)

Wysokość dochodu, która stanowi podstawę przyznania stypendium socjalnego nie może być wyższa niż 850, 20 zł na jednego członka rodziny (§ 13 ust 4).

W organach komisji stypendialnej zasiadają studenci, którzy stanowią większość jej składu.

Studenci są informowani o wszystkich terminach związanych ze składaniem wniosków o przyznanie pomocy materialnej, wiedzą, jakie dokumenty należy złożyć, pracownicy dziekanatu pomagają przy uzupełnianiu wniosków.

Z uwagi na małą liczbę studentów i stosunkowo mało liczny wydział zamiejscowy życie studenckie (spotkania, koncerty czy wystawy) są mocno ograniczone. Także z uwagi na fakt, że większość studentów pracuje nie są organizowane studencie wydarzenia czy spotkania. Studenci bardzo żałują, że nie ma u nich juwenaliów, jednak rozumieją, że zorganizowanie ich w warunkach wydziałowych jest niemożliwe.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali, że mocniejszą stroną studiowania na ocenianym kierunku jest mała liczebność grup ćwiczeniowych i wykładowych. Zdaniem studentów przedmioty są bardzo ciekawe, jednak za mało jest zajęć praktycznych i przedmiotów do wyboru np. związanych z filozofią, prawem czy marketingiem.

Studenci podali, że bardzo mocną stroną tej Uczelni i jednym z powodów, dla których zdecydowali się na studiowanie jest bardzo niskie czesne, które odbiega od cen przyjętych w regionie kaliskim.

Studenci jako zaletę wskazali też bufet znajdujący się na terenie wydziału z atrakcyjnymi cenami i dobrymi posiłkami oraz ułożenie planu zajęć, który uwzględnia przerwę obiadową.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) System rekrutacyjny jest przejrzysty i jest dostępny kandydatom na studia, jednak nie jest on nastawiony na odsiew już w pierwszym etapie kandydatów mniemających odpowiednich predyspozycji do wykonywania zawodu pedagoga. W materiałach rekrutacyjnych znajdują

się informacje o możliwych specjalnościach do wyboru, brak jest jednak wskazania, że zostaną one uruchomione tylko pod warunkiem odpowiedniej liczby chętnych.

2) Zdaniem studentów oceny są obiektywne i sprawiedliwe. Studenci znają zasady oceniania i ich zdaniem są one przestrzegane.

3) Chociaż istnieje możliwość korzystania z wymiany studenckiej, to studenci nie są o niej informowani w wystarczający sposób.

4) Studenci w pozytywny sposób oceniają poziom opieki naukowej i dydaktycznej. Jednak zwrócili uwagę na fakt bardzo ograniczonych możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, tj. brak przedmiotów do wyboru, fakultetów i zajęć pozwalających rozwijać zainteresowania. Bardzo dobrze funkcjonuje administracja wydziału, pracownicy są bardzo pomocni i zaangażowani.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości końcowych efektów.***

W Wydziale Zamiejscowym w Opatówku, uchwałą Rady Wydziału z dnia 16.11.2013r. została powołana Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Nauczania. Tworzą ją 4 osoby – przewodniczący i 3 członków. Przewodniczącym jest pani Dziekan Wydziału. Skład komisji nie jest zgodny ze wskazaniem USdsZJN, ponieważ brak w nim pełnomocnika dziekana ds. jakości nauczania. Pełnomocnik nie został powołany.

Do zadań Komisji, wyznaczonych przez USdsZJN należy:

- opracowanie we współpracy z Dziekanem harmonogramu działań na wydziale związanych z WSZJN – w październiku każdego roku,
- przygotowania narzędzi i procedur wydziałowych dotyczących przeprowadzania ocen jakości kształcenia oraz przygotowanie ankietyzacji,
- aktywne wspomaganie działań Dziekana w przeprowadzanych ocenach jakości kształcenia – zgodnie z harmonogramem,
- analizowanie wyników ocen jakości kształcenia przeprowadzanych na wydziale, w tym sporządzanych przez zewnętrzne instytucje akredytujące,
- ewaluacja wyników nauczania pod kątem badania osiągania zakładanych efektów kształcenia, dokonywana przez zespoły przedmiotowe i inne jednostki organizacyjne wydziału z uwzględnieniem metod, narzędzi i kryteriów przyjętych w kartach przedmiotowych (sylabusach),
- przedstawianie Dziekanowi propozycji działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia,
- opracowanie rocznego raportu w sprawie realizacji zadań związanych z WSZJN w WSIU na wydziale wraz z wnioskami wynikającymi z oceny tych działań

i przekazanie tego raportu Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Nauczania – wrzesień każdego roku.

USdsZJN określa obligatoryjne procedury, które powinny być realizowane przez WKdsJN, a mianowicie:

1. Procedura przygotowywania, weryfikowania i publikowania sylabusów poszczególnych przedmiotów;
2. Procedura projektowania planów zajęć dydaktycznych i nadzór nad ich realizacją;
3. Procedura oceniania jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych (w tym hospitacji);
4. Procedura planowania i monitorowania realizacji praktyk studenckich;
5. Procedura badania opinii nauczycieli akademickich;
6. Procedura badania opinii studentów o systemie kształcenia;
7. Procedura opracowywania wyników badań i przygotowywanie raportów samooceny przez Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Nauczania;
8. Procedura okresowego oceniania:
 - I. planów studiów i programów kształcenia,
 - II. kadry nauczycieli akademickich oraz organizacji ich pracy.

Powyższe procedury nie zostały w sposób formalny przyjęte przez RW w Opatówku, można jedynie przypuszczać, że zostały uznane za obowiązujące z mocy USdsZJN.

Jednostka przedstawiła ZO dokumenty wskazujące na monitorowanie jakości kształcenia na Wydziale, a mianowicie:

1. Zarządzenie Dziekana Wydziału Zamiejscowego w Opatówku WSIiU w Łodzi z dnia 8.10.2013r. w sprawie procedur stosowanych na Wydziale w celu zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Zarządzenie dotyczy jednak nie procedur ale harmonogramu działań na rok 2013/2014 w pięciu sferach: współpraca ze środowiskiem, sfera wychowawcza, sfera dydaktyczna, sfera naukowa, sfera organizacyjna. Nie jest wiadomo czego podstawą jest zarządzenie i jaki ma związek z procedurami jakości kształcenia.

2. Zarządzenie Dziekana Wydziału Zamiejscowego w Opatówku WSI (dawna nazwa Uczelni) w Łodzi z dnia 2 października 2012r. w sprawie zasad organizacji procesu dydaktycznego, związane z planowaniem i realizacją zajęć (dotyczy wskazania pracownika dziekanatu, jako osoby odpowiedzialnej za układanie planów, wskazuje dziekana jako osobę nadzorującą realizację zajęć, wskazuje obowiązki odbywania dyżurów przez pracowników).

Nie wszystkie wskazane zadania są realizowane poprawnie. Przykładem są rozkłady zajęć planowane na zjazdy dla studentów niestacjonarnych np. 8.III.2014r. – edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna – 15 godzin zajęć, 22.III.2014r. edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne – 15 godzin, 5.04.2014r. – edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna – 16 godzin. Powszechnością jest planowanie 12/13 godzin w ciągu jednego dnia. Mimo iż między zajęciami zapewniona jest 15-minutowa przerwa (brak przerwy

obiadowej) uczestnictwo w takiej liczbie zajęć nie może być efektywne. Wydaje się, **że nie jest sprawowany nadzór nad prowadzonym planowaniem.**

Pracownicy mają wyznaczone dyżury (wywieszone na tablicy ogłoszeń), co wskazuje, że studenci mają możliwość kontaktu z nimi.

3. Zarządzenie Dziekana Wydziału Zamiejscowego w Opatówku WSiU w Łodzi z dnia 24 września 2013r. wprowadzające procedurę weryfikacji stopnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia; procedura dotyczy procesu kształcenia i obowiązuje wszystkich nauczycieli akademickich Wydziału Zamiejscowego w Opatówku. Trudno określić tą procedurę, bowiem w zarządzeniu zapisano: „1.Odpowiedzialność i kompetencje: a) nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot w zakresie samokontroli; b) pełnomocnik Dziekana do spraw Zapewniania Jakości”. Pomijając fakt, że na Wydziale nie ma pełnomocnika ds. jakości, to nie jest wiadomo jakie działania kryją się pod hasłem odpowiedzialność i kompetencje. Zarządzenie określa harmonogram kontroli („a) samokontrola po zakończonej sesji egzaminacyjnej; b) losowa kontrola wewnętrzna- w terminie wyznaczonym w harmonogramie hospitacji).

Jednostka przygotowała harmonogram hospitacji na rok 2013/2014 (także na poprzednie lata), przedstawiła 5 protokołów z przeprowadzonych hospitacji w bieżącym roku. Protokół zawiera informacje ogólne (nazwiska hospitującego i hospitowanego, przedmiot, charakter hospitacji, frekwencja studentów) oraz tabelę- *Zakres podlegający ocenie*- w której wskazane jest 9 ocenianych w skali 1-5 zakresów prowadzonych zajęć, uwagi hospitującego, ocena zajęć i jej uzasadnienie.

Wszyscy hospitowani uzyskali ocenę bardzo dobrą. Z oceną zostali zapoznawani, co poświadczyli własnym podpisem.

Trzecim elementem procedury weryfikacji efektów są „Zasady przeprowadzania analizy”, które mają być podstawą „Zasad weryfikacji stopnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia”.

Czwarty element procedury to „Dokumentacja analizy”, która dokonywana jest poprzez sporządzanie *Raportu wykładowcy po analizie stopnia osiągnięcia założonych efektów kształcenia.*

Jednostka przedstawiła 25 raportów wykładowców. Druk raportu zawiera następujące dane: data sporządzania, kierunek/specjalność, przedmiot, semestr/rok, nazwisko prowadzącego, Sposób weryfikacji efektów w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji, analizę stopnia osiągnięcia założonych efektów, propozycję ewentualnych działań naprawczych, podpis nauczyciela. Część raportów wypełniona jest niepoprawnie, np. z przedmiotu pedagogika, rok II, sem.3 – jako sposób weryfikacji wskazane są przyjęte efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji, albo z przedmiotu elementy teorii i organizacji zarządzania (sposób weryfikacji wiedzy: bardzo dobra wiedza na temat organizacji i zarządzania placówkami opieki doraźnej i całkowitej...)

Nie jest możliwe stwierdzenie czy przyjęta procedura służy weryfikacji efektów kształcenia, zwłaszcza, że nauczyciele akademicy, z którymi spotkał się ZO nic na ich temat nie wiedzieli.

W dokumentacji jakości kształcenia Jednostka przedstawiła dwa protokoły z posiedzeń:

1. **Komisji ds.analizy osiągnięcia efektów kształcenia na kierunku pedagogika** z dnia 11 lutego 2014r.

Skład Komisji jest taki sam, jak WKdsZJN. **Nie jest wiadomo, kto, kiedy i na jakich zasadach tę komisję powołał.** Z protokołu wynika, że Komisja dokonała weryfikacji efektów kształcenia wybranych przedmiotów tj: Edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna, język angielski, psychologia społeczna, warsztaty komunikacji interpersonalnej, pedagogika zabawy.

2. Komisji ds.analizy osiągnięcia efektów kształcenia na kierunku pedagogika z dnia 25.11. 2013r. Posiedzenie dotyczyło zapoznania nauczycieli i studentów (4) z misją i strategią uczelni.

Pomijając trudność w odnalezieniu zadań składających się na realizację procedur jakości kształcenia przypisanych Wydziałowi przez USdsZJN, jak również trudność w określeniu struktury zarządzania jakością, wskazać należy, że:

- na Wydziale realizowana jest ankietyzacja studentów. Studenci oceniają jakość kształcenia na określonych przedmiotach albo za pomocą ankiety w wersji papierowej, albo za pomocą e-ankiety. Ankieta studencka (ankieta oceny zajęć dydaktycznych) składa się z 16 kryteriów, ocenianych przez studentów w skali 1- 5). Kryteria: 1. Informacja o celach i treściach, 2.Informacja o formie zaliczenia przedmiotu, 3.Ważność i przydatność treści przekazywanych na zajęciach, 4.Zachęcanie do samodzielnego myślenia, 5.Zrozumiałość i przystępność wypowiedzi prowadzącego zajęcia, 6.Dopuszczania do dyskusji z prowadzącym zajęcia, 7.Umiejętność uzasadniania, argumentowania i egzemplifikowania przekazanych treści; 8.Stosowanie form aktywizujących, 9.Stosowanie środków wizualnych i audiowizualnych, 10.Styl prowadzenia zajęć, 11.Ilość czasu na dyskusje i pytania, 12.Przyswajanie treści przekazywanych na zajęciach, 13. Możliwość indywidualnych konsultacji po zajęciach, 14. Ogólne wrażenie jakie pozostawił kontakt z przedmiotem, 15.Ogólne wrażenie jakie pozostawił kontakt z prowadzącym, 16.Na ile zajęcia zasługują na polecenie innym studentom.

Wyniki przeprowadzonych ankiet są opracowane ale nie znane ani studentom ani nauczycielom. **Wskazuje to, że ich przydatność jest zerowa.**

- sylabusy przedmiotowe przygotowują nauczyciele akademicy. Nie znają oni jednak matrycy efektów, nie mają wiedzy na temat realizacji efektów na kierunku. Skutkuje to tym, **że niektóre wskazane dla specjalności efekty nie są wcale realizowane** . Za poważne uchybienie należy uznać również fakt, **że Wydział prowadzi kształcenie dla kierunku nie dysponując pełną dokumentacją** tzn. rozpoczynając kształcenie tworzy sylabusy tylko dla I roku. Skutkiem tego, dla obecnego II roku realizującego kształcenie już wg KRK brak jest

sylabusów na III rok studiów, co uniemożliwia stworzenie pełnej matrycy efektów i wskazania nasycenia ich realizacji.

- Jednostka w sposób nie do końca poprawny realizuje procedurę planowania i monitorowania praktyk studenckich. Podstawą realizowanych praktyk jest *Regulamin praktyk studenckich w WSIiU w Łodzi* wprowadzony zarządzeniem Rektora z dnia 30 września 2013r. Regulamin określa cele praktyk, zadania opiekuna, organizację praktyk oraz system ich kontroli i zaliczania. Z regulaminu wynika, że dokładny program praktyk określa opiekun praktyk powołany przez dziekana.

Na wizytowanym Wydziale od bieżącego roku akademickiego to pani Dziekan jest odpowiedzialna za praktyki. Zespołowi Oceniającemu został przedstawiony program praktyk dla studentów pedagogiki. Zawarte w tym programie zadania nie są właściwie sformułowane. Poziom ich ogólności nie pozwala na stwierdzenie związku ze studiowaną specjalnością (*Poznanie programu działalności wybranej instytucji (placówki), ze szczególnym uwzględnieniem ich dostosowania do potrzeb jej uczestników bądź użytkowników,*

Poznanie głównych uwarunkowań działalności instytucji: organizacyjno – prawnych, materialno – rzeczowych, środowiskowych.; Zapoznanie się z dokumentacją instytucji (np. statut, regulamin) oraz dokumentacja pracy wychowawczej prowadzonej w placówce. Poznanie form i sposobów realizowania wybranych dziedzin działalności pedagogicznej w instytucji np. opieki, pomocy, profilaktyki, animacji środowiska, etc. Poznanie i analiza zadań składających się na rolę zawodową wybranych pracowników placówki, Hospitacje i samodzielne prowadzenie przez studenta wybranych zajęć, bądź wykonywanie innych zadań na rzecz instytucji.) w tym ze wskazaniami zawartymi w standardach kształcenia nauczycieli. Wydział nie podpisał żadnych porozumień z placówkami praktyk. Studenci sami wskazują placówki, z którymi następnie Jednostka podpisuje umowę w sprawie realizacji praktyki przez konkretnego studenta. Wydział nie wypracował sposobu weryfikacji celów i efektów kształcenia przypisanych praktykom. W dokumentacji Jednostki znajdują się dokumenty stanowiące podstawę zaliczenia praktyki. Są to dzienniki praktyk - w których znajduje się wykaz tematów realizowanych w określonych dniach bez jakichkolwiek konspektów czy projektów pozwalających na ocenę jakości realizowanych zadań- oraz opinie opiekunów praktykanta z ramienia instytucji, pozbawione oceny. **Nie jest więc wiadomo co stanowi podstawę zaliczenia praktyki.** Nie jest wiadomo czy studenci prowadzą lekcje i jakie efekty pedagogiczne realizowane są w placówkach poza oświatowych.

Za niepoprawny należy uznać przyjęty w Jednostce Regulamin zaliczania studentowi WSIiU w Łodzi praktyk studenckich na podstawie zdobytego przez studenta doświadczenia zawodowego” wprowadzony w życie uchwałą senatu WSZLiU w Łodzi z dnia 1 października 2013r. W §1 regulaminu wskazano, że:

„ O zwolnienie z obycia praktyk mogą ubiegać się studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którzy spełniają łącznie powyższe warunki:

- 1) Są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, lub byli zatrudnieni przez przynajmniej przez rok w instytucji realizującej zadania zgodne z programem obowiązującym na danym kierunku i specjalności;
- 2) zakres i charakter zatrudnienia odpowiada programowi praktyk na danym kierunku i specjalności;

3) *czas pracy studenta odpowiada liczbie godzin przeznaczonych na realizację praktyk, zgodnie z ich programem oraz standardami kształcenia dla danego kierunku i specjalności.*”

Tak sformułowane zasady wskazują, że student może być zwolniony z praktyki całkowicie, bez względu na to, kiedy wykonywał pracę korelującą z zadaniami przypisanymi praktyce.

Analiza dokumentów wskazuje na nieprawidłowości w zwalnianiu z praktyk. Np. studenci o nr albumu 22249, 22221 zostali zwolnieni ze wszystkich praktyk na podstawie zaświadczenia o wykonywaniu pracy nauczyciela przedszkola. Jest to nieprawidłowe, ponieważ uzyskują kwalifikacje do pracy w klasach 1-3 nie prowadząc w szkole ani jednej jednostki lekcyjnej. Student o nr albumu 24 176, będąc pomocą nauczyciela (z zaświadczenia obowiązki to: czynności opiekuńcze, obsługowe, pomoc dzieciom w czasie posiłków, pomoc w czasie ubierania, zapewnienie bezpieczeństwa podczas spacerów i wycieczek, pomoc przy zajęciach dydaktycznych) został zwolniony z 60 godzin praktyki diagnostycznej.

Przygotowywanie raportów samooceny przez Wydziałową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Nauczania, jak również okresowego oceniania planów studiów i programów kształcenia a także kadry nauczycieli akademickich oraz organizacji ich pracy nie są jeszcze realizowane z powodu czasu w jakim został wprowadzony na Wydziale system zapewniania jakości nauczania.

Oprócz służących jakości kształcenia procedur wskazanych powyżej, Wydział opracował procedurę dyplomowania, mającą duże znaczenie dla weryfikacji efektów kształcenia.

W Jednostce obowiązują dwie procedury dyplomowania. Studenci, którzy kończą studia w roku 2014 realizują proces dyplomowania, wieńczony egzaminem dyplomowym zgodnym z Zarządzeniem Dziekana Wydziału Zamiejscowego w Opatówku, Wyższa Szkoła Informatyki z Łodzi z dnia 30.09.2010r. w sprawie Regulaminu egzaminu dyplomowego dla studentów na kierunku pedagogika

Z regulaminu wynika, że egzamin licencjacki składa się z dwóch części: teoretycznej (forma testowa, sprawdzian wiedzy z zakresu programu studiów) i praktycznej (sprawdzian umiejętności zdobytych w czasie studiów- własne rozwiązanie metodyczne konkretnego zadania dydaktycznego lub wychowawczego – projekt).

Procedura całego procesu dyplomowania określona jest w Regulaminie studiów przyjętym zarządzeniem Rektora WSI w Łodzi z dnia 17.06.2008r.

Od roku 2013 roku obowiązuje nowa procedura dyplomowania, określona w Regulaminie studiów z dnia 25 kwietnia 2012r. Procedura ta wskazuje obowiązek przygotowania pracy dyplomowej i jej obronę przed komisją egzaminacyjną. Zgodnie z tą procedurą prace dyplomowe będą przygotowywać studenci obecnego II roku. Nowa procedura zakłada obowiązek przedstawiania propozycji tematów prac dyplomowych Kierunkowej Komisji Opiniującej, której kompetencje nie są znane. Wiadomo natomiast, że tematy prac dyplomowych będzie zatwierdzać Rada Wydziału. Nowa procedura dyplomowania

wprowadza obowiązek tworzenia prac empirycznych. Na tym etapie nie jest możliwa jej ocena.

Protokoły zaliczeniowe i egzaminacyjne wskazują na rzetelne sprawdzanie wiedzy , czego odzwierciedleniem są różnorodne oceny w nich widniejące.

2) *W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.*

W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości nie uczestniczą ani nauczyciele akademicki ani studenci. Studenci uczestniczą wprawdzie w obradach Rady Wydziału, ale ich reprezentacja jest mniejsza niż wskazania prawa (posiedzenie RW w dniu 16.11.2014r. – przedstawiono dwie listy obecności , na jednej jest wskazanych 20 osób w tym 2 studentów, na drugiej 21 osób w tym 2 studentów; posiedzenie z dnia 22.02.2014r. lista obecności z 22 nazwiskami, w tym 3 studentów, obecnych było 8 osób, czyli brak kworum). Nauczyciele akademicki nie tworzyli koncepcji wg KRK. Wydział otrzymał opracowaną koncepcję z siedziby głównej uczelni w Łodzi.

Z analizy dokumentacji wynika, że w tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, nie brali udziału interesariusze zewnętrzni. Nie nawiązano także z nimi współpracy w zakresie monitorowania i ewaluacji realizowanego procesu kształcenia.

Uczelnia przedstawiła umowy współpracy ze Stowarzyszeniem Rozwoju Dziecka i Rodziny w Nowych Skalmierzycach dotyczącej wolontariackiego udziału studentów w działaniach prowadzonych przez stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych ze środowiska lokalnego i ponadlokalnego w ramach projektu „Rozwijajmy się”. Ponadto przedstawiła 2 sprawozdania ze spotkania studentów z Komendantem Straży Miejskiej dotyczące problematyki profilaktyki.

Przedstawione działania nie mają wpływu na ewaluację czy monitorowanie procesu kształcenia na kierunku pedagogika.

Monitorowanie losów absolwentów odbywa się na podstawie *Regulaminu monitorowania karier zawodowych Absolwentów Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności w Łodzi* , który został wprowadzony zarządzeniem Rektora z dnia 30 maja 2012r. Z regulaminu wynika, że monitorowanie prowadzone jest za pomocą standaryzowanego wywiadu kwestionariuszowego, który realizowany jest trzykrotnym pomiarem, odbywającym się po upływie: 1. minimum sześciu, nie więcej niż dwunastu miesięcy od ukończenia studiów; 2. trzech lat od ukończenia studiów; 3. pięciu lat od ukończenia studiów. „Badanie ma charakter pełny, ankiety wstępne wypełniają wszyscy absolwenci, zaś ankiety monitorujące wyłącznie ci, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu.(...) Organizatorem monitorowania karier zawodowych absolwentów jest Akademickie Biuro Karier BAŻa”. Do jego zadań należy m.in. przeprowadzanie ankiet wstępnych, wysyłanie absolwentom ankiet monitorujących, opracowanie wraz z Pełnomocnikiem Rektora do spraw Jakości Kształcenia oraz przedstawicielami Wydziałowych Komisji ds. Zapewniania Jakości Nauczania ankiety monitorujące – 3 lata, 5 lat, przeprowadzanie telefonicznego wywiadu z absolwentami,

którzy nie wypełnili ankiet we wskazanym terminie, oraz opracowywanie raportów z badań wraz z formułowaniem wniosków. Uczelnia posiada bardzo starannie opracowaną analizę danych uzyskanych z ankiet wstępnych monitoringu absolwentów na kierunku pedagogika w roku ak.2011/2012 i 2012/2013. Analiza dotyczy charakterystyki ankietowanej grupy (płeć, wiek, sytuacja zawodowa), a w dokumentacji znajdują się także: sprawozdanie dotyczące badania losów absolwentów prezentujące listy studentów, którzy udzielili zgody na monitoring, notatki z kilkudziesięciu rozmów telefonicznych ze studentami, którzy nie udzielili odpowiedzi na wysłaną drogą elektroniczną ankietę.

Badania absolwentów, z racji czasu ukończenia studiów, mają na razie charakter wstępny. Są jednak z całą pieczołowitością prowadzone. Należy jednak stwierdzić, że przygotowana do monitorowania absolwentów ankietą, nie będzie miała wpływu na ewaluację procesu kształcenia. Ankietą dotyczy kariery zawodowej absolwenta. Tylko 2 z 20 pytań w minimalnym stopniu (nie mającym przełożenia na ewaluację) odnoszą się do oceny kształcenia prowadzonego w Uczelni (19. Jak oceniasz przydatność wiedzy nabytej w trakcie studiów w WSiU? 20. Jak oceniasz przydatność umiejętności praktycznych nabytych w trakcie studiów w WSiU?).

Należy stwierdzić, że absolwenci nie uczestniczą w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia na kierunku pedagogika.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	-	+/-			+/-
umiejętności	+/-	-	+/-			+/-
kompetencje społeczne	+/-	-	+/-			+/-

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Jednostka posiada system zarządzania jakością kształcenia, ale ani jego struktura, ani jego zadania nie są klarowne i czytelne. Podejmowane są pewne działania w zakresie oceny efektów kształcenia, ale ich wyniki nie stanowią podstawy do rewizji programu studiów. Wiele procedur działa niepoprawnie (np. ankietyzacja studentów, organizacja i kontrola praktyk studenckich) lub nie działa wcale (np. procedura okresowego oceniania planów studiów i programów kształcenia, oraz kadry nauczycieli akademickich i organizacji ich pracy.).

2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości nie uczestniczą pracownicy, studenci, oraz interesariusze zewnętrzni. Jednostka rozpoczęła proces monitorowania losów absolwentów, w związku z tym można przypuszczać, że w najbliższych latach będzie on miał wpływ na ewaluację procesu kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	Znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku			X		
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji				X	
3	program studiów				X	
4	zasoby kadrowe				X	
5	infrastruktura dydaktyczna			X		
6	prowadzenie badań naukowych ³					
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			

³ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
---	---------------------------------------	--	--	---	--	--

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Proces kształcenia i realizacja efektów kształcenia na wizytowanym kierunku należy ocenić wysoce krytycznie. Najpoważniejsze zastrzeżenia budzą:

- Brak współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w opracowaniu koncepcji kształcenia
- Uczelnia nie przyjęła zgodnie z prawem wzorcowych efektów kształcenia dla kierunku pedagogika, studia I stopnia
- Nie spełniono w pełni wymogów standardów kształcenia nauczycieli z dnia 17 stycznia 2012 roku (brak realizacji efektu kształcenia bezpieczeństwo i higiena pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz niewłaściwe miejsca praktyk w przypadku specjalności nauczycielskiej, np. w niektórych przypadkach całkowity brak praktyk w szkole w przypadku specjalności edukacja wczesnoszkolna)
- Brak sylabusów do modułu przygotowanie pracy dyplomowej
- Częściowo zawyżone oceny projektów dyplomowych, w dwóch przypadkach dopuszczenie do obrony prac niezwiązanych ze studiowanym kierunkiem
- Uczelnia realizuje niepedagogiczną specjalność „Edukacja obronna i bezpieczeństwo publiczne”. Efekty kształcenia dla tej specjalności nie mają nic wspólnego z efektami kształcenia dla kierunku pedagogika. Specjalność ta nie powinna być realizowana na kierunku pedagogia lecz na kierunku bezpieczeństwo publiczne.
- Liczne uchybienia w sylabusach przedmiotów dotyczące m. in. metody naliczania punktów ECTS czy obliczania nakładu pracy studenta.
- Brak minimum kadrowego. Według dostarczonej w trakcie wizytacji dokumentacji aż pięciu pracowników z minimum kadrowego (dwóch samodzielnych i trzech doktorów) nie realizują zajęć dydaktycznych zgodnie z wymogami Rozporządzenia o warunkach prowadzenia studiów. Jednostka nie prowadzi świadomej polityki kadrowej, a kadra z minimum nie jest zaangażowana w pracę wydziału. Na spotkaniu kadry z zespołem wizytującym nie pojawiła się żadna z osób z minimum kadrowego.
- Biblioteka wydziałowa nie zapewnia studentom nawet podstawowych podręczników z realizowanych przedmiotów.
- W funkcjonowaniu WSZJK stwierdzono liczne nieprawidłowości. Wiele procedur nie działa poprawnie (np. ankietyzacja studentów, organizacja i kontrola praktyk studenckich, okresowego oceniania planów studiów i programów kształcenia,

ocena kadry akademickiej). W procedurze budowy kultury jakości kształcenia nie uczestniczą pracownicy, studenci oraz interesariusze zewnętrzni.